

مسلسل: ۱۸۳۰۲

تیرماه ۱۴۰۱

**ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم در خصوص
تأسیس شهرستان، بخش، دهستان و شهر از منظر
مطابقت با قوانین موجود**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۳۰۲
کد موضوعی: ۲۶۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم در خصوص تأسیس شهرستان، بخش، دهستان و شهر از منظر مطابقت با قوانین موجود

نام دفتر: مطالعات سیاسی

تهیه و تدوین: فاطمه سادات میراحمدی

اظهار نظر کنندگان: علی فرنام (دفتر مطالعات زیربنایی)، حمید فعلی، محمد صالحی (دفتر مطالعات حقوقی)، زهرا ذاکری (دفتر مطالعات اقتصادی)

ناظر علمی: محمدرضا شمس

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری

۲. دولت دوازدهم

۳. ایجاد شهرستان

۴. ایجاد بخش

۵. ایجاد دهستان

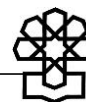
۶. ایجاد شهر

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۴/۲۹

فهرست مطالب

۱	چکیده
۵	مقدمه
۶	۱. ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم در امر تأسیس شهرها، دهستان‌ها، بخش‌ها و شهرستان‌های جدید
۷	۱-۱. شهر
۱۲	۱-۲. دهستان
۱۴	۱-۳. بخش
۱۶	۱-۴. شهرستان
۱۸	۲. پیامدهای منفی ایجاد واحدهای سیاسی مغایر شرایط مندرج در قانون
۲۷	نتیجه‌گیری
۳۰	منابع و مآخذ
۳۲	پیوست

ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم در خصوص تأسیس شهرستان، بخش، دهستان و شهر از منظر مطابقت با قوانین موجود

چکیده

نظام تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر بر مبنای «قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵»، صلاحیه‌های وارد بر آن و آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲ قرار دارد. بررسی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و آیین‌نامه اجرایی آن حاکی از این است که دو عامل «جمعیت» و «تراکم» شاخص‌های اصلی در امر ایجاد شهرستان‌ها، بخش‌ها، دهستان‌ها و شهرهای جدید است. در این راستا در قانون و آیین‌نامه مذکور، معیارهای جمعیتی مشخصی برای ایجاد شهر، دهستان، بخش و شهرستان تعیین شده است.

طبق ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «هرگونه انتزاع، الحاق، تبدیل، ایجاد و ادغام و نیز تعیین و تغییر مرکزیت و تغییر نام و نامگذاری واحدهای تقسیمات کشوری، بجز استان بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران خواهد بود». اما در عین حال، قانون مذکور و آیین‌نامه اجرایی آن، امر ایجاد بخش و شهرستان، در موارد استثنایی (محدوده‌هایی که تراکم جمعیت آنها کمتر از حدنصاب تعیین شده در قانون است یا واجد سایر شرایط مقرر در قانون نیستند) را موکول به پیشنهاد لایحه دولت به مجلس شورای اسلامی و تصویب قانون نموده است.

از آنجاکه یکی از وظایف اصلی مجلس شورای اسلامی، نظارت بر اجرای صحیح قوانین است و نظر به اینکه ایجاد واحدهای سیاسی جدید، پیامدهای عمیقی از منظر مالی، اداری و ... برای کشور دربردارد، گزارش حاضر به ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم (از تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵)، در زمینه تطابق واحدهای سیاسی ایجاد شده با ضوابط مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲، قانون اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴ و همچنین قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اسناد بالادستی کشور می‌پردازد. نتایج گزارش حاکی از موارد ذیل است:

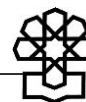
۱. از تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵، در مجموع ۱۷۹ شهر با پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران ایجاد شده است. در واقع طی این بازه زمانی، تقریباً «هر ۸ روز یک شهر» در نظام تقسیماتی کشور متولد شده است. از مجموع از ۱۷۹ شهر ایجاد شده، فقط ۲ شهر جمعیتی بالای ۱۰۰۰۰ نفر داشته‌اند - حدنصاب جمعیتی که ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری برای ایجاد شهر بر آن تأکید دارد. همچنین ۹۵ شهر (۵۳/۱ درصد کل شهرهای ایجاد شده) جمعیتی کمتر از ۳۵۰۰ نفر داشته‌اند که از این تعداد ۷ شهر (۴ درصد کل شهرهای ایجاد شده)، دارای جمعیتی کمتر از ۵۰۰ نفر بوده‌اند. شهرهای با جمعیت کمتر از ۳۵۰۰ نفر عمدتاً با استناد به تبصره

«۵» ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) که براساس آن «روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می‌شوند»، ایجاد شده‌اند. اما ۶ شهر، درحالی ایجاد شده‌اند که جمعیت آنها کمتر از ۳۵۰۰ نفر بوده و در عین حال مرکز بخش نبوده‌اند و به عبارت دقیق‌تر در زمان تشکیل، شرایط مقرر در تبصره مذکور جهت تبدیل به شهر را نداشته‌اند.

۲. طی بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر، جمعاً ۱۳۰ دهستان از طریق پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران ایجاد شده است. طبق تبصره «۱» ذیل ماده (۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، حداقل جمعیت برای ایجاد دهستان، ۴۰۰۰ نفر است. از کل ۱۳۰ دهستان ایجاد شده، ۵۵ دهستان (۴۲/۴ درصد کل دهستان‌های ایجاد شده) دارای جمعیت زیر ۴۰۰۰ نفر بوده‌اند و درواقع مغایر ضوابط مندرج قانون ایجاد شده‌اند. کم‌جمعیت‌ترین دهستان ایجاد شده، امام‌زاده عبدا... در بخش مرکزی شهرستان سرخه است (با جمعیت ۱۴۱ نفر). نکته مهم آنکه سطح دهستان، هرچند به صورت صوری در نقشه تقسیمات کشوری استان‌ها وجود دارد، اما این سطح سال‌هاست که به صورت غیررسمی حذف شده است و درحال حاضر تعداد ناچیزی از دهستان‌های کشور، دارای «دهداری»، به عنوان نهاد اداره‌کننده دهستان هستند. درواقع تشکیل دهستان‌های با تراکم جمعیت بسیار پایین و مغایر ضوابط مندرج در قانون توسط دولت، عمده‌تاً جهت تحقق حداقل شرایط برای ایجاد بخش است.

۳. طی بازه زمانی مورد بررسی، درمجموع ۹۹ بخش از طریق مصوبات هیئت وزیران ایجاد شده است. طبق تبصره «۱» (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) ذیل ماده (۶) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، حداقل جمعیت محدوده هر بخش، در مناطق با تراکم زیاد ۳۰ هزار نفر و در مناطق با تراکم متوسط ۲۰ هزار نفر است. بر اساس تبصره «۲» ماده (۶) (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) قانون فوق، حداقل جمعیت برای ایجاد بخش، به شرط وجود شرایطی خاص (در نقاط کم‌تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری، جنگلی، کویری و نقاط محروم و توسعه‌نیافته و همچنین جمعیت عشایری که بیش از ۶ ماه در منطقه حضور دارند)، ۱۰۰۰۰ نفر است. از مجموع ۹۹ بخش ایجاد شده - فارغ از شرایط فوق‌الذکر - ۲۶ بخش (۲۶/۳ درصد بخش‌های ایجاد شده)، در زمان تشکیل دارای جمعیتی کمتر از ۱۰۰۰۰ نفر بوده‌اند و درواقع می‌بایست از طریق ارائه لایحه به مجلس شورای اسلامی ایجاد می‌شدند. کم‌جمعیت‌ترین بخش ایجاد شده توسط مصوبات هیئت وزیران، بولی در شهرستان چوار استان ایلام (با جمعیت ۱۰۲۱ نفر و با احتساب جمعیت عشایری ۳۰۳۴ نفر) است.

۴. طی بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر، ۴۰ شهرستان با پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران ایجاد شده است. براساس تبصره «۱» ذیل ماده (۷) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «حداقل جمعیت شهرستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی زیاد (۱۲۰۰۰۰ نفر) و متوسط (۸۰۰۰۰ نفر) تقسیم می‌شود. اما طبق تبصره «۲» ماده (۷) (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «در نقاط کم‌تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری و کویری و نقاط کمتر توسعه‌یافته (طبق فهرست سالیانه دولت) با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی با تصویب هیئت وزیران و در موارد استثنایی با تصویب مجلس شورای اسلامی می‌تواند کمتر از ۵۰ هزار نفر باشد». از مجموع ۴۰ شهرستان ایجاد شده، ۶ شهرستان (۱۵ درصد

کل شهرستان‌های ایجاد شده)، واجد شرایط مقرر در مواد فوق نبوده و به‌عنوان موارد استثنایی می‌بایست از طریق پیشنهاد لایحه به مجلس شورای اسلامی ایجاد می‌شدند. کم‌جمعیت‌ترین شهرستان ایجاد شده، چوار در استان ایلام با جمعیت ۱۰.۵۵۴ نفر (با احتساب جمعیت عشایری ۲۱.۸۶۲ نفر) است.

بنابراین رویکرد دولت در امر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی در بسیاری از موارد مغایر مواد مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و آیین‌نامه اجرایی آن بوده است. به‌علاوه، در امر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، موارد مندرج در قانون برنامه ششم توسعه (ماده ۲۸) و اسناد بالادستی کشور نیز نادیده انگاشته شده است. همچنین به‌نظر می‌رسد که دولت توجهی کافی به ابعاد مختلف مسئله ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی نداشته یا حداقل درک صحیح و علمی از پیامدهای منفی تبدیل کشور به واحدهای کوچک سیاسی نداشته است. در این زمینه نکات ذیل قابل تأمل است:

۱. تجربه ایجاد واحدهای سیاسی جدید طی چند دهه اخیر حاکی از آن است که:

الف) واحدهای سیاسی، به امید اینکه با ارتقای سطح در نظام تقسیمات کشوری و دریافت بودجه بیشتر از دولت توسعه می‌یابند، ایجاد شده‌اند. اما «تجربیات ایجاد شهرستان‌ها و بخش‌های جدید نشانگر آن است که این موضوع تأثیر اندکی در توسعه و پیشرفت استان‌ها داشته و بالعکس اعتباراتی که می‌توانست صرف ایجاد زیرساخت‌های لازم برای توسعه و اشتغال در منطقه گردد، صرف حقوق و مزایای کارکنان، پست‌های مدیران و ساختمان‌ها و ابنیه دولتی» شده است.

ب) دلیل و انگیزه دیگر برای ایجاد واحدهای جدید تسهیل مدیریت قلمرو، بهبود خدمات‌رسانی به مردم و کاهش تمرکز بوده است. حال اینکه، یکی از معایب قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، تمرکزگرا بودن آن است. به همین دلیل قوانین برنامه توسعه چهارم (ماده ۷۳) و پنجم (ماده ۱۸۶) بر تدوین برنامه جامع تقسیمات کشوری با «جهت‌گیری عدم تمرکز و تفویض اختیار به مدیران محلی و تقویت نقش استانداران» تأکید داشته‌اند.

پ) تشکیل برخی از واحدهای سیاسی از طریق اعمال نفوذ نخبگان و شخصیت‌های ذی‌نفوذ، یعنی افراد و گروه‌هایی در ساختار دولت یا خارج از آن صورت می‌گیرد که بدون توجه به شاخص‌های قانونی و علمی، با ایجاد فشار بر وزارت کشور موجب شکل‌گیری یا ارتقای یک واحد سیاسی-اداری می‌شوند. تقسیمات کشوری، به‌خصوص در دوره دوم دولت‌ها، بعضاً تحت تأثیر اقدامات افرادی قرار می‌گیرد که سلايق سیاسی خود را بر قانون تحمیل می‌کنند و با اعمال فشار، قانون تقسیمات کشوری را تضعیف کرده و از مسیر درست تصمیم‌گیری‌ها خارج می‌کنند. چنین اعمال نفوذهایی هیچ توجهی به تبعات منفی ناشی از اقدامات خارج از ضوابط ندارد. نتیجه چنین وضعیتی از یک‌سو خارج شدن واحدهای سیاسی از مسیر صحیح نیل به توسعه است و از سوی دیگر از بین رفتن اهمیت و کارکرد قوانین موضوعه و اسناد بالادستی مرتبط با تقسیمات کشوری و حاکم شدن عوامل غیررسمی و سیاسی.

۲. تبدیل روستاهای کوچک به شهر توسط دولت، مغایر بند «۲۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه است که بر «تثبیت جمعیت و تشویق مهاجرت به مناطق روستایی و عشایری» تأکید دارد. به‌نظر می‌رسد سهم عامل تبدیل روستا به شهر در کاهش نرخ روستائینینی بیش از کاهش جمعیت و مهاجرت آنها تأثیرگذار بوده باشد. برآیند تبدیل روستاها به شهرهای کم‌جمعیت، تغییر کاربری اراضی کشاورزی و آسیب به بخش کشاورزی کشور، به‌هم خوردن تعادل زیست‌محیطی، عدم توازن جمعیت روستایی - شهری در کشور، مغفول واقع شدن توسعه روستاهای کشور و تبدیل روستاهای مولد به شهرهای مصرف‌گرا و وابسته به بودجه و اعتبارات ملی، ایجاد بار مالی برای دولت و درنهایت ایجاد شهرهای ناکارآمد بوده است.

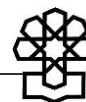
۳. سیستم تقسیمات کشوری بر ساختار سلسله‌مراتب تشکیلات اداری، حجم نیروی انسانی شاغل در بخش دولتی، توزیع منابع مالی، و ... اثرگذار است. چنانچه حداقل ۵۰ درصد از پست‌های سازمانی با تصدی، در شهرستان‌های جدیدالتأسیس شکل گرفته باشند، بار مالی برای پرداخت هزینه‌های پرسنلی ۴۰ شهرستان جدید، با توجه به هزینه‌های سال ۱۴۰۰، برای یک سال ۱۱.۹۸۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ تومان (حدود ۱۲ همت) بوده است. همچنین بار مالی برای پرداخت هزینه‌های نیروی انسانی ناشی از اضافه شدن ۹۹ بخش جدید، با توجه به هزینه‌های فعلی، در یک سال حدود ۱.۲۶۲.۲۵۰.۰۰۰.۰۰۰ تومان (حدود ۱/۳ همت) است. این رقم بدون احتساب هزینه‌های پرسنلی مربوط به نهادهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی، دادگستری، شهرداری‌ها، مجموعه وزارت نفت و شرکت‌های تابعه، و سازمان تأمین اجتماعی و همچنین بار مالی ناشی از امکانات، زیرساخت‌ها، ابنیه و تجهیزات مورد نیاز برای استقرار دستگاه‌های دولتی (اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) است. لذا رویکرد دولت در ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، مغایر بند «۱۶» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بند «۱۰» سیاست‌های کلی نظام اداری، و تخلف آشکار از ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه بوده است که طبق آن «حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاه‌های اجرایی در طول اجرای قانون برنامه، باید حداقل به میزان ۱۵ درصد نسبت به وضع موجود، ... کاهش پیدا کند» (بند «الف» ماده (۲۸)).

از آنجاکه سیاست‌های کلی نظام اداری، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و قانون برنامه ششم، به‌عنوان سیاست‌ها و قانون بالادستی، مقدم بر قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری هستند، ضمن اینکه دولت باید به ارائه لایحه جامع تقسیمات کشوری، مبتنی بر رویکرد تعیین شده در قانون برنامه ششم توسعه و سیاست‌های کلی می‌پرداخت، در عرصه عمل و اجرا نیز به رویکرد کلی تعیین شده در سیاست‌های کلی نظام اداری، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه عمل می‌نمود.

۴. یکی از مهم‌ترین پیامدهای ایجاد شهرستان‌های کم‌جمعیت، این است که تعداد شهرستان‌های موجود در یک حوزه انتخابیه افزایش می‌یابد. به این ترتیب انجام وظایفی که به‌صورت عرفی برعهده نمایندگان مجلس شورای اسلامی است (پیگیری مسائل شهرستان‌ها و درخواست‌های مؤکلین حوزه انتخابیه متبوع و امر نظارت بر اجرای قوانین و مقررات در حوزه انتخابیه خود) به‌دلیل اینکه با تعداد زیادی فرماندار و به‌تبع بخشدار مواجه هستند را دشوار می‌سازد.

۵. بررسی تغییرات ایجاد شده در مرزهای تقسیمات کشوری استان ایلام به‌عنوان کم‌جمعیت‌ترین استان کشور و به‌عنوان مطالعه موردی در گزارش حاضر، حاکی از این است که دولت، در ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، نگاه بلندمدت و آینده‌پژوهانه نداشته و ملاحظات جمعیتی، آمایشی، امنیتی و وحدت و انسجام ملی را نادیده انگاشته است. طبق سند آمایش استان ایلام «اصلی‌ترین روند و تجربه طی شده در حوزه سیاسی - اداری، خرد شدن هرچه بیشتر تقسیمات سیاسی استان بوده است». در این سند «تعدد تقسیمات شهرستانی و بخشی نسبت به متوسط کشوری بر حسب جمعیت و مساحت استان»؛ «شکل و ریخت قالب نامطلوب در تقسیمات شهرستانی»؛ و «ناموزونی شبکه شهری استان» از جمله نقاط ضعف استان برشمرده شده است و تأکید شده است که «روند خرد شدن تقسیمات سیاسی استان، مدیریت سرزمین را با مشکل دچار کرده است».

نظر به اینکه عدم پایداری به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، قبل و بعد از دولت دوازدهم نیز - با شدت و ضعف - وجود داشته است، ضروری است در قانون برنامه هفتم توسعه، تدوین لایحه جامع تقسیمات کشوری با روح

و گفتمانی متفاوت از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، در راستای تحقق موارد مقرر در بند «الف» تبصره «۶۹» قانون برنامه دوم توسعه، ماده (۷۳) قانون برنامه چهارم توسعه و ماده (۱۸۶) قانون برنامه پنجم توسعه که تاکنون محقق نشده‌اند؛ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های کلی نظام اداری و با هدف پر کردن خلأهایی که انگیزه و دلیل ارتقاهای پی در پی و خارج از ضابطه در نظام تقسیماتی است، مورد تأکید قرار گیرد.

مقدمه

مجلس شورای اسلامی، علاوه بر کارکرد مهم قانونگذاری و تفسیر قوانین عادی، وظیفه مهم نظارت بر اجرای صحیح قوانین (اصول هشتادوپنجم، یکصدوهفتادم و یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی) و امور جاری کشور را نیز برعهده دارد و به همین منظور ابزارهای نظارتی متعددی (عدم اعتماد به‌دنبال استیضاح یا تصویب مصوبه‌ها، پرسش‌های کتبی و شفاهی از وزیران، تحقیق و تفحص و ...) در اختیار این نهاد قرار گرفته است.^۱

نظارت بر اجرای صحیح قوانین توسط مجلس شورای اسلامی، در راستای تحقق اصل حاکمیت قانون صورت می‌گیرد. اصل حاکمیت قانون یکی از اصول حقوق عمومی است که حقوق اساسی و حقوق اداری را به‌هم پیوند می‌دهد و پایه و شالوده حقوق عمومی در جهان معاصر است. براساس این اصل، قانونگذاری، قضا و دادگستری، حکومت و اداره امور عمومی باید تابع قانون معین و قواعد کلی و علنی باشد که قبلاً از طرف مقنن وضع شده است.^۲ به دیگر سخن، طبق اصل حاکمیت قانون، همه افراد، مؤسسات و نهادهای عمومی و خصوصی از جمله دولت، ملزم به پاسخگو بودن در مقابل قوانین عام، علنی شده و به اجرا گذاشته شده هستند.^۳

شایان ذکر است که طبق اصل هشتادوپنجم قانون اساسی، «مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به‌ترتیب مذکور در اصل نودوششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد ...». همچنین طبق اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی «هیئت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه بپردازد. هریک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیئت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد...». نظام تقسیمات کشوری ایران درحال حاضر برمبنای «قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری» (مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵)، اصلاحیه‌های وارد بر آن و آیین‌نامه اجرایی این قانون قرار دارد. طبق ماده (۱۳) قانون مذکور «هرگونه انتزاع، الحاق، تبدیل، ایجاد و ادغام و نیز تعیین و تغییر مرکزیت و تغییر نام و نامگذاری واحدهای تقسیمات کشوری، بجز استان بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران خواهد بود». بدیهی است که هرگونه تغییر در نقشه

۱. ابوالفضل درویشوند و علی بهادری جهرمی، نگاهی به ابعاد حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران ۶. پیرامون نظارت در قلمرو حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران - دوم: «نظارت مجلس بر اجرای قوانین و امور جاری کشور»، دفتر مطالعات حقوقی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۳۰۸۳، ۱۳۹۰.

۲. ابوالفضل درویشوند، نگاهی به ابعاد حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران ۶. پیرامون نظارت در قلمرو حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران - اول: «بررسی و تحلیل نظارت رئیس مجلس شورای اسلامی بر مصوبات دولتی»، دفتر مطالعات حقوقی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۱۰۲۹، ۱۳۹۰.

۳. حمیدرضا داودی و احمد بخشایش اردستانی و اصغر عربیان، بررسی نقش‌های تقنینی و نظارتی مجلس شورای اسلامی و نقش آن در الگوی حکمرانی خوب، فصلنامه پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام، سال نهم، ش ۳، پاییز ۱۳۹۸، صص ۲۱۲.

تقسیمات کشوری از طریق مصوبات دولت، باید بر مبنای مواد مربوطه در قانون مذکور و با رعایت سایر قوانین موضوعه کشور تنظیم و عملیاتی شود.

بررسی تغییرات به وجود آمده در تقسیمات کشوری طی چند دهه اخیر و بعد از تصویب قانون مذکور، نشان‌دهنده این واقعیت است که در همه دولت‌ها، تا زمان شروع دولت یازدهم تغییر و تحولاتی در رابطه با تقسیمات کشوری اتفاق افتاده و این تغییر افزایش تعداد واحدهای تقسیمات کشوری (استان، شهرستان، بخش، شهر، دهستان) بوده است. هرچند در دولت یازدهم این روند تقریباً متوقف شد، اما در دولت دوازدهم، از طریق مصوبات متعدد هیئت وزیران، واحدهای جدید تقسیماتی به وجود آمد. روند ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی در دولت سیزدهم نیز - البته با سرعت و حجم کمتر - تداوم یافته است.

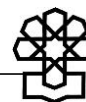
از آنجا که یکی از وظایف اصلی مجلس شورای اسلامی، نظارت بر اجرای صحیح قوانین است و نظر به اینکه ایجاد واحدهای سیاسی جدید، پیامدهای عمیقی از منظر مالی، اداری، و ... برای کشور دربردارد، مسئله اصلی که گزارش حاضر قصد پاسخگویی به آن دارد این است که عملکرد دولت دوازدهم (از تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵)، در زمینه ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، تا چه میزان طبق ضوابط مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲ و قانون اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴ و سایر قوانین موضوعه کشور بوده است؟ و ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی چه تبعاتی برای کشور دربردارد؟

شایان ذکر است که داده‌های گزارش حاضر، مستخرج از آمار و اطلاعات ارسالی دفتر تقسیمات کشوری وزارت کشور به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۵ (نامه شماره ۱۷۱۹۵۰) است. جهت ارزیابی عملکرد دولت در امر ایجاد شهرها، دهستان‌ها، بخش‌ها و شهرستان‌های جدید، در ابتدا شاخص‌های ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی از «قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری»، اصلاحیه‌های وارد بر آن و همچنین آیین‌نامه اجرایی این قانون استخراج و سپس مصوبات دولت، طبق شاخص‌های مزبور مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. ارزیابی عملکرد دولت دوازدهم در امر تأسیس شهرها، دهستان‌ها، بخش‌ها و شهرستان‌های جدید

ایران از جمله کشورهایی است که سازماندهی سیاسی فضا در آن ریشه تاریخی دارد. اما نظام جدید تقسیمات کشوری ایران ریشه در متمم قانون اساسی مشروطه در سال ۱۲۸۶ دارد که کشور را به لحاظ سلسله‌مراتبی به «ایالت» (۴ ایالت)، «ولایت»، «بلوک» و «ده» تقسیم نمود و به دنبال آن با استقرار رژیم پهلوی، در آبان‌ماه ۱۳۱۶ این قانون اصلاح و نظام سلسله‌مراتبی جدیدی متشکل از «استان»، «شهرستان»، «بخش» و «دهستان» ارائه شد.^۱ در سال ۱۳۵۷ و در آستانه سقوط رژیم پهلوی، ایران دارای ۲۴ استان، ۱۶۵ شهرستان و ۴۷۴ بخش بود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، همچنان نظام «چهار رده‌ای» شکل گرفته در سال ۱۳۱۶ به کار گرفته شد؛ اما در سال ۱۳۶۲ تغییراتی در شاخص‌های تشکیل سطوح تقسیمات کشوری به وجود آمد و بحث «تعداد جمعیت»، «وسعت» و «تراکم» به عنوان

۱. محمدرحیم رهنما و زهرا احمدی‌پور، درجه‌بندی نظام تقسیمات کشور، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، دوره ۱۸، ش ۲، ۱۳۸۲.

ملاک‌های اصلی تشکیل سطوح مختلف تقسیماتی مطرح شد.^۱

شایان ذکر است که طبق مصوبه «تعیین درجات تراکم جمعیت کشور براساس سرشماری سال ۱۳۵۵» مصوب ۱۳۶۳/۰۸/۰۹، بنا به پیشنهاد شماره ۹۳۹۶/۵۳/۵/۸۳۹۶، مورخ ۱۳۶۳/۰۸/۲ وزارت کشور، و به استناد ماده (۸) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، محدوده‌های با یک تا ۷ نفر در کیلومتر مربع کم‌تراکم، بین ۷ تا ۳۰ نفر در کیلومتر مربع تراکم متوسط و بیش از ۳۰ نفر در کیلومتر مربع، تراکم بالا محسوب می‌شوند.

با اصلاحاتی که در سال ۱۳۸۹ در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری صورت گرفت، راه برای تقسیم سرزمین ایران به قطعات کوچک‌تر هموار شد (جدول ۱). الحاقات انجام شده به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۹، امر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی در سطح شهرستان و بخش و شهر در مناطق با تراکم پایین جمعیتی را از طریق کاهش حدنصاب جمعیتی تسهیل کرده است. با این حال، قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، همچنان امر ایجاد واحدهای جدید در سطح بخش و شهرستان، در موارد استثنایی (محدوده‌هایی که جمعیت آنها با توجه تراکم جمعیت، کمتر از حدنصاب تعیین شده در قانون است یا از سایر شاخص‌های مقرر در قانون برخوردار نیستند) را موکول به پیشنهاد لایحه دولت به مجلس شورای اسلامی و تصویب قانون نموده است.

جدول ۱. روند تحولات تقسیمات کشوری در ایران از سال ۱۳۸۵ به بعد

سال	تعداد شهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
۱۳۵۵	۱۵۸	۴۶۳	۴۴۹	۱.۵۵۴
۱۳۶۵	۱۹۵	۵۰۱	۴۹۶	۱.۵۸۳
۱۳۷۵	۲۶۵	۷۰۷	۶۷۸	۲.۲۲۷
۱۳۸۵	۳۳۶	۸۸۹	۱۰۱۶	۲.۴۰۰
۱۳۹۰	۴۰۰	۹۹۴	۱.۱۶۶	۲.۵۰۷
۱۳۹۵	۴۲۹	۱۰۵۷	۱.۲۴۲	۲.۵۸۹
۱۴۰۰ مهر	۴۶۹	۱.۱۵۷	۱.۴۲۴	۲.۷۱۹

مأخذ: پورتال وزارت کشور، درگاه ملی آمار.

در ادامه با اشاره به شاخص‌های ایجاد شهر، دهستان، بخش و شهرستان، در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری (مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲) و قانون اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲ (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) به ارزیابی شهرها، دهستان‌ها، بخش‌ها و شهرستان‌های جدید ایجاد شده در دولت دوازدهم از منظر مطابقت با ضوابط مندرج در قوانین مذکور پرداخته می‌شود.

۱-۱. شهر

نظام تقسیماتی کشور تغییرات زیادی در زمینه معیار شناخته شدن سکونتگاه‌ها به‌عنوان شهر تجربه کرده است، به‌گونه‌ای

۱. زهرا احمدی‌پور و قاسم قنبری و عاطفه عاملی، تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای سطوح تقسیمات کشوری، مطالعه موردی: شهرستان‌های استان فارس، فصلنامه ژئوپلیتیک، سال پنجم، ش ۱، ۱۳۸۸.

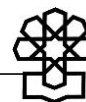
که از معیار جمعیتی صرف به معیارهای ترکیبی (جمعیتی-اداری) تغییر یافته است.^۱ براساس ماده (۱) قانون شهرداری، مصوب ۱۳۳۴/۰۴/۱۱:

«در هر محل که جمعیت آن حداقل به پنج هزار نفر بالغ باشد شهرداری تأسیس می‌گردد». طبق تبصره «۱» ذیل این ماده «در هر نقطه که از نظر موقعیت و اهمیت تشکیل شهرداری ضرورت داشته باشد ولو جمعیت آن به پنج هزار نفر بالغ نشود وزارت کشور می‌تواند در آن محل دستور تشکیل انجمن و شهرداری بدهد و چنانچه پس از تشکیل شهرداری در نقاط مزبور ضمن عمل، معلوم شود عوارض وصولی تکافوی هزینه شهرداری را نمی‌نماید و با در نظر گرفتن وضع اقتصادی و مالی محل برای اداره امور شهرداری درآمد جدیدی نمی‌توان تهیه نمود وزارت کشور مجاز است شهرداری این قبیل نقاط را منحل نماید». آنچه از تبصره «۱» ماده (۱) قانون شهرداری، مصوب ۱۳۳۴/۰۴/۱۱، برمی‌آید این است که ایجاد شهر وابسته به اراده وزارت کشور و تشخیص ضرورت و اهمیت ایجاد شهر در یک مکان خاص است. اما، طبق ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، «شهر، محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود بوده به‌طوری‌که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری از خودکفایی نسبی برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود بوده و حداقل دارای ده هزار نفر جمعیت باشد». همچنین براساس ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲، «تشخیص و شناخت شهر براساس ضوابط و معیارهای مندرج در ماده (۴) قانون تقسیمات کشوری موکول به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران می‌باشد». براساس تبصره «۵» (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می‌شوند».

با توجه به اینکه قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، و آیین‌نامه اجرایی آن، نسبت به قانون شهرداری مؤخر است و در ماده (۴) تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، ویژگی‌هایی که یک شهر برای تأسیس باید از آنها برخوردار باشد ذکر شده است، از این‌رو معیار پنج‌هزار نفر مندرج در ماده (۱) و نیز تبصره «۱» ماده (۱) قانون شهرداری نسخ ضمنی شده است و شرایط مندرج در ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری ملاک ایجاد شهر است.

با این حال در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، حدنصاب‌های جمعیتی متفاوت و متناقضی برای ایجاد شهر تعیین شده است. در حال حاضر در قانون مذکور حدنصاب‌های جمعیتی ۱۰.۰۰۰ نفر (با قید سایر شرایط)، ۳.۵۰۰ نفر (واجد شرایط مندرج در ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری به‌استثنای داشتن جمعیت ۱۰.۰۰۰) و تبدیل روستا به شهر، در صورتی که روستای مذکور مرکز بخش باشد (با هر جمعیتی)، ملاک عمل است (جدول شماره ۲). همچنین درحالی تبصره «۵» (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) حکم به این داده است که «روستاهای مرکز بخش با

۱. سعید زنگنه شهرکی، فرایند تبدیل نقاط روستایی به شهر در مقیاس ملی و پیدایش پدیده «خام شهرها»، پژوهش‌های روستایی، دوره ۴، شماره ۲، ۱۳۹۲، صص ۵۵۳-۵۵۴.

هر جمعیتی ... شهر شناخته می‌شوند» که تبصره «۳» ذیل ماده (۶) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری بیان می‌دارد، «مرکز بخش، روستا یا شهری، از همان بخش است که مناسب‌ترین کانون طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی آن محدوده شناخته می‌شود». تبصره «۳» ذیل ماده (۷) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نیز بیان می‌دارد «چنانچه در محدوده بخش نقطه شهری فاقد شرایط مندرج در تبصره «۳» ماده (۶)، قانون باشد روستا حائز شرایط (مرکز یکی از دهستان‌ها) به مرکزیت بخش انتخاب خواهد شد». در عرصه عمل نیز وجود بخشداری در یک محدوده جغرافیایی وابسته به وجود شهرداری نیست.

جدول ۲. حدنصاب‌های جمعیتی مقرر در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵ در خصوص ایجاد شهر

ردیف	ماده	متن ماده	حداقل جمعیت برای ایجاد شهر
۱	ماده (۴)	«شهر، محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود بوده به‌طوری‌که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری از خودکفایی نسبی برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود بوده و حداقل دارای ده هزار نفر جمعیت باشد».	۱۰ هزار نفر
۲	تبصره «۵» (اصلاحی) ۱۳۸۹/۰۴/۱۲	«روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می‌شوند».	۳۵۰۰ نفر (و دارای بودن شرایط مندرج در ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری به‌استثنای داشتن جمعیت ۱۰۰۰۰) هر جمعیتی (چنانچه روستای مذکور مرکز بخش باشد).

بررسی شهرهای ایجاد شده در بازه زمانی مورد مطالعه در گزارش حاضر حاکی از این است که:

- از تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵، در مجموع ۱۷۹ شهر با پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران ایجاد شده است. درواقع طی این بازه زمانی، تقریباً «هر ۸ روز یک شهر در نظام تقسیماتی کشور متولد شده است».

- بررسی شهرهای ایجاد شده حاکی از این است که کم‌جمعیت‌ترین شهر ایجاد شده طی بازه زمانی مورد بررسی، «لادیز» در استان سیستان و بلوچستان (با ۱۵۴ نفر جمعیت) و پرجمعیت‌ترین شهر، «قیام‌دشت» در استان تهران با (۳۶۴۴۶ نفر جمعیت) بوده است.

- در مجموع از ۱۷۹ شهر ایجاد شده، ۱۷۷ شهر (۹۸/۹ درصد کل شهرهای ایجاد شده) دارای جمعیتی کمتر از ۱۰۰۰۰ نفر، بوده‌اند و ۱۴۹ شهر (۸۳/۳ درصد کل شهرهای ایجاد شده) جمعیتی کمتر از ۵۰۰۰ نفر داشته‌اند. به این ترتیب، از میان کل شهرهای ایجاد شده طی بازه زمانی مورد بررسی تنها ۲ شهر، دارای جمعیتی بالای ۱۰ هزار نفر - حدنصابی که ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری بر آن تأکید دارد- بوده‌اند (جدول ۳). درواقع اکثر

شهرهای ایجاد شده طی باز زمانی مذکور، براساس تبصره «۵» (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) و به دلیل اینکه روستای هدف، مرکز بخش بوده ایجاد شده‌اند. بر این اساس شهرهای زیر ۱۰ هزار نفر جمعیت ایجاد شده را می‌توان به دو دسته تقسیم و مورد تحلیل قرار داد:

جدول ۳. جمعیت و تعداد شهرهای ایجاد شده طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

ردیف	جمعیت	تعداد	درصد
۱	۰ تا ۴۹۹ نفر	۷	۴
۲	۵۰۰ تا ۹۹۹ نفر	۱۷	۹/۵
۳	۱۰۰۰ تا ۱۴۹۹ نفر	۱۸	۱۰/۱
۴	۱۵۰۰ تا ۱۹۹۹ نفر	۱۷	۹/۵
۵	۲۰۰۰ تا ۲۴۹۹ نفر	۱۵	۸/۴
۶	۲۵۰۰ تا ۳۴۹۹ نفر	۲۱	۱۱/۸
۷	۳۵۰۰ تا ۴۹۹۹ نفر	۵۴	۳۰/۲
۸	۵۰۰۰ تا ۶۴۹۹ نفر	۲۰	۱۱/۲
۹	۶۵۰۰ تا ۷۹۹۹ نفر	۴	۲/۳
۱۰	۸۰۰۰ تا ۹۹۹۹ نفر	۴	۲/۳
۱۱	۱۰۰۰۰ تا ۱۴۹۹۹ نفر	۱	۰/۶
۱۲	۱۵۰۰۰ تا ۱۹۹۹۹ نفر	-	-
۱۳	۲۰۰۰۰ و بالاتر	۱	۰/۶
	جمع	۱۷۹	۱۰۰

جدول ۴. شهرهای ایجاد شده طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

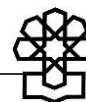
ردیف	سال تأسیس	تعداد	درصد
۱	۱۳۹۶	۳۸	۲۱/۳
۲	۱۳۹۷	۴۶	۲۵/۷
۳	۱۳۹۸	۳۲	۱۷/۹
۴	۱۳۹۹	۳۸	۲۱/۳
۵	فروردین تا تیر ۱۴۰۰	۱۸	۱۰/۱
۶	مرداد ۱۴۰۰	۷	۴
	جمع	۱۷۹	-

مأخذ: یافته‌های پژوهش

الف) شهرهای با جمعیت کمتر از ۳۵۰۰ نفر:

از مجموع ۱۷۹ شهر ایجاد شده، ۹۵ شهر (۵۳/۱ درصد کل شهرهای ایجاد شده) جمعیتی کمتر از ۳۵۰۰ نفر داشته‌اند. از این تعداد:

- ۷ شهر (۴ درصد کل شهرهای ایجاد شده)، دارای جمعیتی کمتر از ۵۰۰ نفر بوده‌اند که عبارتند از «لادیز» در استان سیستان و بلوچستان (۱۵۴ نفر)، «سنته» در استان کردستان (۲۳۱ نفر)، «زهرا» در استان اردبیل (۳۲۶ نفر)، «تیتکان بزنوید» در استان لرستان (۳۷۸ نفر)، «خرانق» در استان کردستان (۴۳۷ نفر)، «باوج» در استان خوزستان

(۴۸۷ نفر)، و «ماژان» در استان خراسان جنوبی (۴۷۶ نفر).

- در مجموع ۵۹ شهر جدید ایجاد شده (۳۳ درصد کل شهرهای ایجاد شده) دارای جمعیتی کمتر از ۲۰۰۰ نفر بوده‌اند. همان‌گونه که بیان شد چنین شهرهایی عمدتاً با استناد به تبصره «۵» (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری که براساس آن «روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می‌شوند»، ایجاد شده‌اند.

اما نکته مهم اینکه از میان شهرهای جدیدالتأسیس طی بازه زمانی مورد بررسی، ۶ شهر، در حالی ایجاد شده‌اند که جمعیت آنها کمتر از ۳۵۰۰ نفر بوده و در عین حال مرکز بخش نیز نبوده و به عبارت دقیق‌تر واجد شرایط مقرر در تبصره مذکور جهت تبدیل به شهر نبوده‌اند. بررسی مصوبات مربوط به ایجاد شهرهای مذکور، نشان می‌دهد که یک مورد با استناد به تبصره «۱» ماده (۱) قانون شهرداری و ۵ مورد با استناد به ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری ایجاد شده‌اند (جدول ۳). همان‌گونه که بیان شد تبصره «۱» ماده (۱) قانون شهرداری توسط ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نسخ ضمنی شده است. ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نیز بیان می‌دارد «هرگونه انتزاع، الحاق، تبدیل، ایجاد و ادغام و نیز تعیین و تغییر مرکزیت و تغییر نام و نامگذاری واحدهای تقسیمات کشوری، بجز استان بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران خواهد بود»^۱. اما واگذاری اختیار به وزارت کشور و هیئت وزیران جهت ایجاد شهر در ماده مذکور به معنای اجازه به دولت جهت تخطی از معیارهای مندرج در قانون نیست.

جدول ۵. شهرهای ایجاد شده با جمعیت کمتر از ۳۵۰۰ نفر، و فاقد شرایط مندرج در تبصره «۵» الحاقی

به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

ردیف	شهر	بخش	تابعیت شهرستان	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه	استناد مصوبه به قانون
۱	ویست	مرکزی	خوانسار	اصفهان	۲/۵۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۲۷	تبصره «۱» ماده (۱) قانون شهرداری
۲	عصمت آباد	مرکزی	بوئین زهرا	قزوین	۲/۹۸۶	۱۳۹۹/۰۸/۱۲	ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری
۳	علیشاه	مرکزی	شیستر	آذربایجان شرقی	۳/۰۱۰	۱۳۹۸/۰۴/۰۱	ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری
۴	اربطان	خواجه	هریس	آذربایجان شرقی	۳/۲۳۳	۱۳۹۷/۱۲/۰۷	ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری
۵	آرالو	هیر	اردبیل	اردبیل	۳/۲۶۱	۱۳۹۸/۰۴/۲۴	ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری
۶	روشناوند	مرکزی	گناباد	خراسان رضوی	۳/۲۷۲	۱۳۹۹/۰۲/۳۱	ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری

۱. شایان ذکر است که هیئت وزیران به منظور کاهش بار اجرایی تصمیم‌گیری در این خصوص، در قالب مصوبه‌ای در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۵ اختیار تصمیم‌گیری در موارد موضوع بند «۱۳» قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری - مصوب ۱۳۶۲ - را به وزرای عضو کمیسیون سیاسی - دفاعی هیئت دولت یعنی وزرای کشور، اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، امور خارجه، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و معاون حقوقی و امور مجلس رئیس‌جمهور تفویض نموده است. در صورت تأیید درخواست توسط کمیسیون سیاسی-دفاعی دولت، موضوع در دستور کار هیئت دولت جهت تصویب و ابلاغ قرار می‌گیرد.

ب) شهرهای با جمعیت ۳۵۰۰ تا ۱۰.۰۰۰ هزار نفر

همان‌طور که بیان شد ۹۵ شهر ایجاد شده، جمعیتی کمتر از ۳۵۰۰ نفر داشته‌اند که ۸۹ شهر به دلیل اینکه مرکز بخش بوده‌اند، به عنوان شهر شناخته شده‌اند. چنانچه ۶ مورد تخلف از قانون درخصوص ایجاد شهرهایی با جمعیت زیر ۳۵۰۰، که مرکز بخش نبوده‌اند را نادیده بگیریم، درمجموع بقیه نقاطی که جمعیتی بین ۳۵۰۰ تا ۱۰.۰۰۰ نفر جمعیت داشته‌اند (۸۲ مورد)، علی‌القاعده باید «واجد شرایط» مندرج در ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری - به استثنای حدنصاب جمعیت ۱۰.۰۰۰ نفر - برای تبدیل شهر بوده باشند. نگاهی اجمالی به ۸۲ شهر ایجاد شده حاکی از این است که شهرهای مذکور در اغلب موارد واجد چنین شرایطی نیستند.

بسیاری از شهرهای با کمتر از ۱۰ هزار نفر جمعیت و به خصوص شهرهای با جمعیت کمتر از ۳۵۰۰ نفر، صرفاً روستاهایی هستند که فقط عنوان شهر را یدک می‌کشند و درواقع کماکان ماهیت و هویت روستایی داشته و معیشت غالب در آنها نیز فعالیت‌های مرتبط با کشاورزی است. همچنین از نظر سیمای کالبدی، برنامه‌ریزی کاربری اراضی، وجود تأسیسات و تجهیزات، امکانات و خدمات رفاهی، وجود نهادهای مورد نیاز، توان تهیه و تأمین خدمات مورد نیاز اداری-زیرساختی برای روستاهای حوزه نفوذشان و بسیاری از جنبه‌های دیگر بسیار ضعیف هستند و کارکردی ناقص و بیمارگونه دارند که هیچ‌گونه شباهتی با مفهوم واقعی شهر چه از بعد جمعیتی و چه از ابعاد دیگر مانند نهادی، کارکردی و کالبدی و نوع اشتغال ساکنان ندارند.

۱-۲. دهستان

طبق ماده (۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «دهستان کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات‌رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم می‌نماید».

براساس تبصره «۱» ذیل ماده مذکور، «حداقل جمعیت دهستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به سه درجه تراکمی به شرح زیر تقسیم می‌شود:

الف) تراکم زیاد ۸۰۰۰ نفر.

ب) تراکم متوسط ۶۰۰۰ نفر.

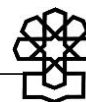
ج) تراکم کم ۴۰۰۰ نفر».

همچنین طبق تبصره «۲» ذیل ماده مذکور، «دهستان‌های موجود که از نظر وسعت، جمعیت و دسترسی دارای تراکم مطلوب بوده در قالب موجود باقی و آن تعداد از دهستان‌هایی که از این لحاظ نامتناسب می‌باشند از طریق تقسیم و یا ادغام تعدیل و به دهستان‌های جدید تبدیل خواهند شد».

آنچه از ماده فوق و تبصره‌های ذیل آن برمی‌آید این است که حداقل جمعیت برای ایجاد دهستان، ۴۰۰۰ نفر است و دهستان‌های با جمعیت کمتر از ۴۰۰۰ نفر، از طریق ادغام باید به جمعیت متناسب برسند.

بررسی دهستان‌های ایجاد شده در بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر حاکی از این است که:

- طی بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر، جمعاً ۱۳۰ دهستان، با پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت

وزیران ایجاد شده است. از این تعداد، ۵۵ دهستان (۴/۴۲ درصد کل دهستان‌های ایجاد شده) دارای جمعیت زیر ۴۰۰۰ نفر بوده‌اند.

- کم‌جمعیت‌ترین دهستان ایجاد شده، دهستان امامزاده عبدا... در بخش مرکزی شهرستان سرخه (با جمعیت ۱۴۱ نفر)، چکر در بخش بولی شهرستان چوار در استان ایلام (با جمعیت ۳۲۱ نفر) و سپس مبارکه در بخش مرکزی شهرستان مروست استان یزد (با جمعیت ۳۶۰ نفر) است.

- شاید این‌گونه استدلال شود که نرخ رشد جمعیت دهستان‌ها از سال ۱۳۹۵ تاکنون در ایجاد آنها دخیل بوده است. اما با بررسی دقیق‌تر مشخص می‌شود که از ۵۵ دهستانی که دارای جمعیت زیر ۴۰۰۰ نفر هستند، تنها ۲ دهستان طبق سرشماری ۱۳۹۵ کشور، دارای جمعیت بالای ۳۷۰۰ نفر بوده‌اند. هرچند طبق قانون، جمعیت عشایری در ایجاد دهستان دخیل نیست، با این حال حتی اگر جمعیت عشایری را نیز در نظر گیریم، مجدداً از ۵۵ دهستان، مجموعاً ۱۹ دهستان با احتساب جمعیت عشایری، حداقل ۳۷۰۰ نفر جمعیت خواهند داشت و همچنان ایجاد ۳۴ دهستان دیگر جای سؤال دارد.

جدول ۶. جمعیت و تعداد دهستان‌های ایجاد شده

طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

ردیف	جمعیت	تعداد	درصد
۱	۱ تا ۹۹۹ نفر	۶	۴/۷
۳	۱۰۰۰ تا ۱.۹۹۹ نفر	۱۳	۱۰
۴	۲۰۰۰ تا ۳.۹۹۹ نفر	۳۶	۲۷/۷
۵	۴۰۰۰ تا ۵.۹۹۹ نفر	۳۸	۲۹/۳
۶	۶۰۰۰ تا ۷.۹۹۹ نفر	۲۰	۱۵/۴
۷	۸۰۰۰ و بالاتر	۱۷	۱۳/۱

جدول ۷. سال تأسیس و تعداد دهستان‌های ایجاد شده

طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

ردیف	سال تأسیس دهستان	تعداد	درصد
۱	۱۳۹۶	۰	۰
۲	۱۳۹۷	۲۱	۱۶/۲
۳	۱۳۹۸	۲۸	۲۱/۶
۴	۱۳۹۹	۳۶	۲۷/۷
۵	فروردین تا تیر ۱۴۰۰	۴۴	۳۳/۹
۶	مرداد ۱۴۰۰	۰	۰

- طبق ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «محدوده دهستان که با رعایت معیارهای مندرج در ماده (۳) قانون و تبصره‌های ذیل آن معین شده کوچک‌ترین واحد تشکیلاتی اداری، سیاسی کشور است». مهم اینکه سطح دهستان، هرچند به‌صورت صوری در نقشه تقسیمات کشوری استان‌ها وجود دارد، اما این سطح به‌صورت غیررسمی سال‌هاست که حذف شده است و در حال حاضر تعداد ناچیزی از دهستان‌های کشور، دارای

«دهداری»، به‌عنوان نهاد اداره‌کننده دهستان هستند. درواقع تشکیل دهستان‌های با تراکم جمعیت بسیار پایین، که تنها بر روی نقشه و به‌لحاظ صوری معنا دارند، صرفاً جهت تحقق حداقل شرایط برای ایجاد بخش است.

۳-۱. بخش

براساس ماده (۶) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «بخش واحدی است از تقسیمات کشوری که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به‌هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به‌وجود می‌آورد به‌نحوی که با در نظر گرفتن تناسب، وسعت، جمعیت، ارتباطات و دسترسی و سایر موقعیت‌ها، نیل به اهداف و برنامه‌ریزی‌های دولت در جهت احیای امکانات طبیعی و استعدادهای اجتماعی و توسعه امور رفاهی و اقتصادی آن تسهیل گردد». همچنین طبق ماده (۵) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «بخش عشایری واحدی است از تقسیمات کشوری که با داشتن یک بخشدار سیار مسئول گرفتن خدمات و هماهنگی با ادارات مربوطه خواهد بود و عشایر در فصول مختلف در هر منطقه که اسکان می‌کنند تابع فرمانداری و استانداری همان منطقه هستند».

طبق تبصره «۱» (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) ذیل ماده (۶) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «حداقل جمعیت محدوده هر بخش، با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی به‌شرح زیر تقسیم شده است:

الف) مناطق با تراکم زیاد ۳۰ هزار نفر.

ب) مناطق با تراکم متوسط ۲۰ هزار نفر».

براساس ماده (۷) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «وزارت کشور موظف است برای ایجاد بخش جدید در جهت اجرای تبصره‌های «۱» و «۲» ماده (۶) قانون، در نقاط استثنایی که در آن جمعیت محدوده در تراکم زیاد، کمتر از ۳۰ هزار نفر و در تراکم متوسط کمتر از ۲۰ هزار نفر و در تراکم کم و نقاط دورافتاده مرزی، جزایری، جنگلی و کویری کمتر از ۱۲ هزار نفر باشد لایحه پیشنهادی را جهت تصویب مجلس شورای اسلامی به هیئت وزیران تسلیم نماید».

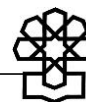
همچنین طبق تبصره «۲» ماده (۶) (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «در نقاط کم‌تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری، جنگلی، کویری و نقاط محروم و توسعه‌نیافته و همچنین جمعیت عشایری که بیش از ۶ ماه در منطقه حضور دارند با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تا حداقل ۱۰ هزار نفر جمعیت با تصویب هیئت وزیران و در موارد استثنایی با تصویب مجلس، جمعیت بخش می‌تواند کمتر از میزان فوق باشد».

بررسی بخش‌های ایجاد شده در بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر حاکی از این است که:

- طی بازه زمانی مورد بررسی، درمجموع ۹۹ بخش از طریق پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران ایجاد شده است. بررسی بخش‌های ایجاد شده حاکی از این است که:

- کم‌جمعیت‌ترین بخش ایجاد شده توسط مصوبات هیئت وزیران، بولی در شهرستان چوار استان ایلام (باجمعیت

۱۰۲۱ نفر و با احتساب جمعیت عشایری ۳۳۴ نفر)، ایثار در شهرستان مروست استان یزد (با جمعیت ۲۵۲۴ نفر،

و با احتساب جمعیت عشایری ۷.۲۷۴ نفر) و قاهان در شهرستان جعفرآباد استان قم (۲.۹۰۰ نفر) است.

- از مجموع ۹۹ بخش ایجاد شده - با احتساب جمعیت عشایری - ۱۶ بخش در نقاط کم تراکم، ۵۳ بخش در نقاط با تراکم جمعیت متوسط و ۳۰ بخش در نقاط با تراکم بالای جمعیت ایجاد شده است.

- از کل ۳۰ بخش ایجاد شده در محدوده با تراکم بالای جمعیت، ۲۵ بخش (۸۳/۴ درصد بخش های ایجاد شده در نقاط با تراکم بالای جمعیت) دارای جمعیت کمتر از ۳۰ هزار نفر بوده اند. همچنین از ۵۳ بخش ایجاد شده در نقاط با تراکم جمعیت متوسط، ۴۸ بخش (۹۰/۵ درصد) جمعیتی کمتر از ۲۰ هزار نفر دارند.

- از آنجا که در تبصره «۲» ماده (۶) (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) مبنا و مرجعی برای تعیین یک محدوده جغرافیایی به عنوان محروم و توسعه نیافته مقرر نشده است و همچنین شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، مذکور در این ماده نیز واجد ابهام و فاقد معیاری برای سنجش است، ارائه یک ارزیابی جامع از اینکه ۷۳ بخش ایجاد شده در نقاط با تراکم بالا و متوسط که جمعیت محدوده کمتر از ۳۰ و ۲۰ هزار نفر بوده اند، آیا شرایط مندرج تبصره «۲» ماده (۶) (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۱۲) بوده اند؟ امکانپذیر نیست.

- با این حال، از مجموع ۹۹ بخش ایجاد شده - فارغ از میزان تراکم محدوده مورد نظر - ۲۶ بخش (۲۶/۳ درصد)، دارای جمعیتی کمتر از ۱۰.۰۰۰ نفر بوده اند (جدول ۸) و درواقع باید از طریق ارائه لایحه به مجلس شورای اسلامی ایجاد می شدند. از ۲۶ بخش مذکور، ۸ بخش در نقاط کم تراکم، ۱۳ بخش در نقاط با تراکم متوسط و ۵ بخش در نقاط با تراکم بالای جمعیت ایجاد شده اند.

جدول ۸. جمعیت و تعداد بخش های ایجاد شده

طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

ردیف	جمعیت (با احتساب جمعیت عشایری)	تعداد	درصد
۱	۱۰۰۰ تا ۳.۹۹۹ نفر	۳	۳/۱
۲	۴۰۰۰ تا ۵.۹۹۹ نفر	۲	۲/۱
۳	۶۰۰۰ تا ۷.۹۹۹ نفر	۷	۷/۱
۴	۸۰۰۰ تا ۹.۹۹۹ نفر	۱۴	۱۴/۲
	۱۰ تا ۱۱.۹۹۹ هزار نفر	۱۷	۱۷/۳
۵	۱۲ تا ۱۹.۹۹۹ هزار نفر	۳۷	۳۷/۴
۶	۲۰ تا ۲۹.۹۹۹ هزار نفر	۱۲	۱۲/۲
۷	بالای ۳۰ هزار نفر	۷	۷/۱

جدول ۹. سال تأسیس و تعداد بخش‌های ایجاد شده

طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

ردیف	سال تأسیس بخش	تعداد	درصد
۱	۱۳۹۶	۰	
۲	۱۳۹۷	۲۱	۲۱/۳
۳	۱۳۹۸	۲۲	۲۲/۳
۴	۱۳۹۹	۲۵	۲۵/۳
۵	فروردین تا تیر ۱۴۰۰	۲۸	۲۸/۳
۶	مرداد ۱۴۰۰	۳	۳/۱

۴-۱. شهرستان

طبق ماده (۷) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «شهرستان واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند». براساس تبصره «۱» ذیل ماده مذکور، «حداقل جمعیت شهرستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی به شرح زیر تقسیم می‌شود.

الف) تراکم زیاد ۱۲۰۰۰۰ نفر.

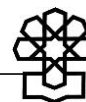
ب) تراکم متوسط ۸۰۰۰۰ نفر».

شایان ذکر است که طبق ماده (۱۴) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲، «وزارت کشور موظف است برای ایجاد شهرستان جدید در اجرای تبصره «۲» ماده (۷) قانون در نقاط استثنایی که در آن جمعیت محدوده در تراکم زیاد، کمتر از ۱۲۰ هزار نفر و در تراکم متوسط کمتر از ۸۰ هزار نفر و در تراکم کم و نقاط دورافتاده مرزی، جزایری، کویری کمتر از پنجاه هزار نفر باشد لایحه پیشنهادی آن را جهت تصویب مجلس شورای اسلامی به هیئت وزیران تسلیم نماید».

طبق تبصره «۲» ماده (۷) (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «در نقاط کم‌تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری و کویری و نقاط کمتر توسعه‌یافته (طبق فهرست سالیانه دولت) با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی با تصویب هیئت وزیران و در موارد استثنایی با تصویب مجلس شورای اسلامی می‌تواند کمتر از ۵۰ هزار نفر باشد».

بررسی شهرستان‌های ایجاد شده در بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر حاکی از این است که:

- طی بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر، ۴۰ شهرستان توسط مصوبات هیئت وزیران ایجاد شده است.
- کم‌جمعیت‌ترین شهرستان ایجاد شده، چوار در استان ایلام (با جمعیت ۱۰.۵۵۴ نفر)، مروست در استان یزد (۱۵.۱۵۰ نفر)، و سپس هلیلان در استان ایلام (۱۵.۲۷۶ نفر)، و دزپارت در استان خوزستان (با جمعیت ۱۹.۳۵۱ نفر) است.
- از میان ۴۰ شهرستان ایجاد شده، با احتساب جمعیت عشایری، ۱۶ شهرستان در نقاط با تراکم بالای جمعیت، ۲۱ شهرستان در نقاط با تراکم متوسط و ۳ شهرستان در نقاط با تراکم پایین جمعیت ایجاد شده‌اند.
- ۱۶ شهرستان ایجاد شده در نقاط با تراکم بالای جمعیت، هیچ یک از جمعیت حداقل ۱۲۰ هزار نفر برخوردار

نیستند. از میان ۱۶ شهرستان مذکور، ۳ شهرستان (چهارباغ، زبرخان و خفر) واجد شرایط مندرج در تبصره «۲» ماده (۷) (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) نبوده و به بیان دیگر جزء نقاط دورافتاده، مرزی، جزایری و کویری و نقاط کمتر توسعه یافته محسوب نمی شوند. بنابراین سه مورد مذکور به عنوان موارد استثنا باید از ارائه لایحه دولت ایجاد می شدند.

- از میان ۲۱ شهرستان ایجاد شده در نقاط با تراکم متوسط جمعیت، تنها یک شهرستان از جمعیت حداقل ۸۰.۰۰۰ نفر برخوردار است. از میان ۲۱ شهرستان مذکور، دو شهرستان (کهنک و جعفرآباد) واجد هیچ کدام از شرایط مندرج در تبصره «۲» ماده (۷) (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) نیستند.

- از میان ۴۰ شهرستان ایجاد شده، ۳ شهرستان در نقاط با تراکم پایین جمعیت ایجاد شده اند. نظر به اینکه ماده (۷) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، تصریح دارد که یک شهرستان از «چند بخش» تشکیل می شود، بنابراین برای تشکیل شهرستان حداقل وجود ۲ بخش ضروری است. از آنجا که تبصره «۲» ماده (۶)، قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، حداقل جمعیت برای ایجاد بخش توسط هیئت وزیران را ۱۰.۰۰۰ نفر، تعیین کرده است، لذا این نتیجه حاصل می شود که ایجاد شهرستان، در نقاط کم تراکم نیز مشروط به وجود حداقل ۲۰ هزار نفر جمعیت است. از میان ۳ شهرستان ایجاد شده در نقاط با تراکم پایین جمعیت، ۲ شهرستان دارای حداقل ۲۰.۰۰۰ نفر جمعیت است و شهرستان مروست با جمعیت ۱۵.۱۵۰ نفر ایجاد شده است.

- به این ترتیب از مجموع ۴۰ شهرستان ایجاد شده، ۶ شهرستان (۱۵ درصد کل شهرستان های ایجاد شده)، واجد شرایط مقرر در قانون نبوده، و به عنوان موارد استثنایی باید از طریق پیشنهاد لایحه به مجلس شورای اسلامی ایجاد می شدند.

جدول ۱۰. جمعیت و تعداد شهرستان های ایجاد شده

طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵ (بدون احتساب جمعیت عشایری)

ردیف	جمعیت	تعداد	درصد
۱	۱۰.۰۰۰ تا ۱۹.۹۹۹ نفر	۵	۱۲/۵
۲	۲۰.۰۰۰ تا ۲۹.۹۹۹ نفر	۱۳	۳۲/۵
۳	۳۰.۰۰۰ تا ۴۹.۹۹۹ نفر	۱۱	۲۷/۵
۴	۵۰.۰۰۰ تا ۷۹.۹۹۹ نفر	۱۰	۲۵
۵	۸۰.۰۰۰ تا ۱۱۹.۹۹۹ هزار نفر	۱	۲/۵
۶	بالای ۱۲۰.۰۰۰	۰	

جدول ۱۱. سال تأسیس و تعداد شهرستان‌های ایجاد شده

طی ۱۳۹۶/۰۶/۱۳ تا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵

ردیف	سال تأسیس بخش	تعداد	درصد
۱	۱۳۹۶	۰	
۲	۱۳۹۷	۶	۱۵
۳	۱۳۹۸	۱۳	۳۲/۲
۴	۱۳۹۹	۹	۲۲/۵
۵	فروردین تا تیر ۱۴۰۰	۱۰	۲۵
۶	مرداد ۱۴۰۰	۲	۵
۷	جمع	۴۰	

۲. پیامدهای منفی ایجاد واحدهای سیاسی مغایر شرایط مندرج در قانون

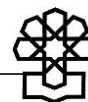
نظام کنونی تقسیمات کشوری ایران، به دلیل اینکه با رویکرد آمایش سرزمین و تمرکززدایی طراحی نشده است، نتوانسته بستر و مبنایی برای توسعه پایدار واحدهای سیاسی قلمداد شود. از آنجا که در این سیستم ارتقای سطح، مبنایی برای اختصاص اختیارات، امکانات و منابع بیشتر است، مردم و مسئولان رده‌های زیرین استان‌ها، برای حل مسائل و مشکلات خود، راهی جز تلاش برای ارتقای سطح پیش‌روی خود نمی‌بینند؛ که نتیجه آن وضعیت کنونی است که در سطوح زیرین تقسیماتی، عطشی سیری‌ناپذیر برای ارتقای سطح به شهر، دهستان، بخش، شهرستان و استان وجود دارد که نقطه توقفی برای آن قابل تصور نیست. در این میان دستکاری‌های صورت گرفته در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، رویکرد دولت و عدم پایبندی به شاخص‌های مقرر در قانون، این چرخه معیوب را بازتولید کرده است.

همان‌گونه که از مطالب فوق برمی‌آید، دولت دوازدهم در امر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی در برخی موارد، مواد مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و آیین‌نامه اجرایی آن را نادیده انگاشته است. اما این مسئله تنها محدود به تخطی از مواد مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نمی‌شود. از یک سو مسئله عدم تطابق مصوبات مربوطه با سایر قوانین و اسناد بالادستی کشور وجود دارد و از سوی دیگر پیامدهای کلان مالی، زیست‌محیطی، امنیتی و ... ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی مطرح است که چشم‌انداز مناسبی را پیش‌روی کشور قرار نمی‌دهد.

به نظر می‌رسد وزارت کشور، گذشته از تخطی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، در رویکرد خود در امر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی ضمن زیر پا گذاشتن قوانین و اسناد بالادستی، توجهی به ابعاد مختلف مسئله ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی نداشته یا حداقل درک صحیح و علمی از پیامدهای منفی تبدیل کشور به واحدهای کوچک سیاسی در سطح ناحیه‌ای نداشته است. در این زمینه نکات ذیل قابل تأمل است:

۱. در پاسخ به این سوال که دلیل درخواست‌های مردم و مسئولان برای ارتقا در نظام تقسیمات کشوری چیست؟

باید گفت که تجربه ایجاد واحدهای سیاسی جدید در چهار سطح تقسیمات کشوری طی دهه‌های اخیر حاکی از آن است که:

الف) واحدهای سیاسی، اغلب بدون اینکه از ظرفیت و پتانسیل لازم برای ارتقا برخوردار باشند، به امید اینکه با ارتقای سطح در نظام تقسیمات کشوری و دریافت بودجه بیشتر از دولت توسعه می‌یابند، ایجاد شده‌اند. درحالی که اتکای صرف به این عامل نمی‌تواند زمینه‌ها و زیرساخت‌های توسعه پایدار و درون‌زا را در سطوح و واحدهای سیاسی فراهم آورد. همچنان که در بسیاری از موارد ارتقای سطح منجر به تحقق توسعه نشده است. سازمان برنامه و بودجه کشور نیز این مسئله مهم را تأیید می‌کند که «تجربیات ایجاد شهرستان‌ها و بخش‌های جدید نشانگر آن است که این موضوع تأثیر اندکی در توسعه و پیشرفت استان‌ها داشته و بالعکس اعتباراتی که می‌توانست صرف ایجاد زیرساخت‌های لازم برای توسعه و اشتغال در منطقه گردد، صرف حقوق و مزایای کارکنان، پست‌های مدیران و ساختمان‌ها و ابنیه دولتی» شده است.^۱

از پیامدهای در نظر گرفتن ارتقای سطح به‌عنوان راهکار و مبنایی برای توسعه می‌توان به عدم تحقق انتظارات مردم از ارتقای سطح در نظام تقسیماتی (توسعه بیشتر، خدمات بیشتر و ...) و شکل‌گیری یا افزایش نارضایتی؛ تشدید مطالبات همه نواحی درون استان‌ها برای ارتقای واحدهای سیاسی محل سکونت خود و در نتیجه تشدید رقابت‌های محلی، تقویت محلی‌گرایی و عدم شکل‌گیری هویت جمعی در سطوح زیرین تقسیماتی اشاره کرد.

در این زمینه ضروری است، در یک تحقیق جامع در مقیاس ملی، تأثیر ایجاد واحدهای سیاسی بر توسعه واقعی محدوده جغرافیایی مربوطه مورد سنجش دقیق قرار گیرد.

ب) دلیل و انگیزه دیگر برای ایجاد واحدهای جدید تسهیل مدیریت قلمرو، بهبود خدمات‌رسانی به مردم و کاهش تمرکز بوده است. حال اینکه، یکی از معایب قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری (مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵)، تمرکزگرا بودن آن است. به همین دلیل قوانین برنامه توسعه دوم (بند «الف» تبصره «۶۹»)، چهارم (ماده (۷۳)) و پنجم (ماده (۱۸۶)) بر تدوین برنامه جامع تقسیمات کشوری تأکید داشته‌اند. ماده (۱۸۶) برنامه پنجم توسعه بیان می‌دارد: «به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به تدوین برنامه جامع تقسیمات کشوری، دربردارنده شاخص‌های ناظر بر بازنگری واحدهای تقسیماتی موجود برای ایجاد سطوح تقسیمات کشوری جدید با جهت‌گیری عدم تمرکز و تفویض اختیار به مدیران محلی و تقویت نقش استانداران به‌عنوان نمایندگان عالی دولت در استان‌ها، اقدام نماید».

به‌نظر می‌رسد که وزارت کشور به‌منظور غلبه بر چالش‌های ناشی از تمرکزگرایی و با هدف بهبود خدمات‌رسانی به مردم، و یا کاهش نارضایتی‌های محلی ناشی از محرومیت و توسعه‌نیافتگی به‌جای اصلاح سیستم تقسیمات کشوری از طریق ارائه لایحه جامع تقسیمات کشوری، به ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی روی آورده است و به این ترتیب صورت مسئله پاک شده است. مهم اینکه ایجاد سطوح و واحدهای جدید از طریق نادیده انگاشتن ضوابط مقرر در قانون فعلی، نه‌تنها رافع مسائل و چالش‌های ناشی از نظام کنونی تقسیماتی نیست، بلکه سبب تکثیر مسائل و چالش‌های ناشی از قانون فعلی نیز شده است که درنهایت توسعه ملی پایدار را با خطر مواجه می‌کند. براینکه این رویکرد این است که اکنون قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری به منتهای کاربرد خود، حتی برای وزارت کشور رسیده است و ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، بعضاً فارغ از ضوابط مندرج در قانون مذکور صورت می‌گیرد.

پ) تشکیل برخی از واحدهای سیاسی از طریق اعمال نفوذ نخبگان و شخصیت‌های ذی‌نفوذ، یعنی افراد و گروه‌هایی در ساختار دولت یا خارج از آن صورت می‌گیرد که بدون توجه به شاخص‌های قانونی و علمی، با ایجاد فشار

۱. نامه شماره ۱۵۸۶۵۴ سازمان برنامه و بودجه به مرکز پژوهش‌های مجلس، مورخ ۱۳۹۰/۰۴/۰۹.

بر وزارت کشور موجب شکل‌گیری یا ارتقای یک واحد سیاسی-اداری می‌شوند. چنین اعمالی هیچ توجهی به تبعات منفی ناشی از اقدامات خارج از ضوابط و چالش‌های پیش‌رو ندارد، بلکه بیشتر با هدف توسعه فرصت‌های شغلی و اداری در محدوده مورد نظر (که گاهاً مدیران و مسئولان استانی نیز در آن ذی‌نفع هستند)، کسب رأی، افزایش قدرت چانه‌زنی برای دریافت بودجه بیشتر و ... انجام می‌شود. نتیجه چنین وضعیتی از یک‌سو خارج شدن واحدهای سیاسی از مسیر صحیح نیل به توسعه است و از سوی دیگر از بین رفتن اهمیت و کارکرد قوانین موضوعه و اسناد بالادستی مرتبط با تقسیمات کشوری و حاکم شدن عوامل غیررسمی و سیاسی.^۱

حال آنکه تجربیات سال‌های گذشته حاکی از این است که بعضاً در واحدهای سیاسی شکل‌گرفته، پست‌های سازمانی مطابق با چارت به‌دلیل نبود منابع مالی یا عدم نیاز و ضرورت شکل نمی‌گیرد. در برخی موارد نیز حتی امکان تشکیل ادارات به‌لحاظ مالی وجود ندارد و پس از سال‌ها ساختار مدیریتی متناظر شکل نمی‌گیرد.

۲. نواحی روستایی کارکردهای مختلف فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی دارند. ملت‌ها غالباً انواع خاصی از چشم‌اندازها را حاوی ارزش‌ها و یا گوهر درونی ملت خویش می‌دانند. بسیاری از اندیشمندان معتقدند که چشم‌اندازهای روستایی تجلی ماهیت راستین ملت هستند. چشم‌اندازهای روستایی با به تصویر کشیدن پاکی و خلوص ملت، حتی می‌توانند در جهت تأکید بر تفاوت‌های میان ملت‌ها مورد استفاده قرار گیرند.^۲ درواقع حفظ نواحی و چشم‌اندازهای روستایی به‌عنوان ابزاری برای نمادنگاری ملی مورد توجه است.

همچنین نواحی روستایی به جهت برخورداری از عرصه‌های کشاورزی و منابع طبیعی، کانون و پایگاه اصلی تولید مواد غذایی زراعی، باغی، دامی، طیور و آبزیان هستند. می‌توان گفت تولیدکنندگان روستایی کشور در خط مقدم جبهه تولید داخلی و اقتصاد مقاومتی قرار دارند و تأمین امنیت غذایی جامعه و به‌طور کلی تر حفظ استقلال سیاسی - اقتصادی کشور در گرو تداوم و تقویت کارکرد تولیدی نواحی روستایی است. از طرفی وجود جاذبه‌های گردشگری طبیعی، تاریخی، مذهبی، ورزشی و غیره در این نواحی و تولید صنایع‌دستی متنوع توسط روستاییان، به‌عنوان ظرفیت بالقوه‌ای برای اشتغال‌زایی و کاهش فقر و بیکاری قلمداد می‌شود که در صورت برنامه‌ریزی جامع، دقیق و صحیح جهت بالفعل‌سازی این ظرفیت‌های اقتصادی، صنعت گردشگری کشور رونق یافته و در نتیجه به رشد و شکوفایی اقتصاد محلی و ملی منجر خواهد شد.^۳

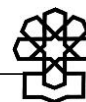
در این راستا بند «۲۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، بر «اتخاذ برنامه‌ها و اقدامات اجرایی جهت توسعه روستایی کشور برای تثبیت جمعیت و تشویق مهاجرت به مناطق روستایی و عشایری (کانون تولید و ارزش‌آفرینی) با برنامه‌ریزی و مدیریت بهینه در سطح ملی، منطقه‌ای و محلی، تعیین سهم واقعی در توزیع منابع و ارتقای شأن و منزلت اجتماعی، ایجاد فرصت‌های جدید اقتصادی و حمایت‌های ویژه از فعالیت‌های کارآفرینی و اشتغال‌زایی مزیت‌دار بومی و مقاوم‌سازی تأسیسات و زیرساخت‌ها و اماکن روستایی با تأکید بر بند «۹» سیاست‌های کلی کشاورزی»، تأکید دارد.^۴

۱. غلامی، همان، صص ۱۷-۱۸.

۲. برای اطلاعات بیشتر رجوع شود به: مارتین جونز و رایس جونز و مایکل وودز، مقدمه‌ای بر جغرافیای سیاسی، ترجمه زهرا پیشگاهی‌فرد و رسول اکبری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، صص ۱۶۴-۱۶۵، ۱۳۸۶.

۳. محسن بابانی و حجت ورمزیاری و بهروز رازانی، بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، بخش مدیریت و توسعه روستایی و عشایری، دفتر مطالعات زیربنایی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۸۰۶۸، صص ۲-۳، ۱۴۰۰.

۴. بند «۹» سیاست‌های کلی نظام در بخش کشاورزی، بر «ارتقای سطح درآمد و زندگی روستاییان، کشاورزان و عشایر، توسعه پایدار روستاها و مناطق کشاورزی و رفع فقر با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع‌بخشی و گسترش فعالیت‌های مکمل و اقتصادی به‌ویژه صنایع تبدیلی و روستایی و خدماتی نوین» تأکید دارد.

پراکندگی تدبیر امور روستایی بین دستگاه‌های اجرایی متعدد و نبود هماهنگی حداقلی بین این دستگاه‌ها و به تعبیری کلی‌تر ضعف نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی روستایی در کشور، فقدان برنامه عملیاتی نظام‌مند برای توسعه متوازن روستایی و ضعف در خدمات‌رسانی به روستاییان، از جمله چالش‌های مدیریت روستایی در کشور طی دهه‌های اخیر بوده است، که از جمله پیامدهای آن تخلیه روستاها و مهاجرت‌های روستا-شهری بوده است.^۱ در این میان آنچه به این مسئله دامن زده است، تبدیل روستاهای کوچک به شهر، توسط دولت دوازدهم بوده است به گونه‌ای که می‌توان گفت سهم عامل تبدیل روستا به شهر در کاهش نرخ روستانشینی به اندازه کاهش جمعیت و مهاجرت آنها تأثیرگذار بوده است. براینکه این رویکرد، تولد شهرهایی است که از آنها با عنوان روستاشهر، خام‌شهر و ... یاد می‌کنند. تشکیل چنین شهرهایی بدون بررسی و مطالعه و ظرفیت‌سنجی مورد نیاز، یا به صورت سلیقه‌ای، یا براساس الزامات اداری-مدیریتی (تبدیل به مرکز بخش شدن و ...) و مداخلات سیاسی (مداخله استانداری، ادغام چند سکونتگاه، تأثیر شخصیت‌ها و بازیگران سیاسی و ذی‌نفوذ و ...) یا درخواست ساکنان محل (تلاش‌های مردمی برای تبدیل شدن به شهر به دلیل وجود فرهنگ برتر دانستن زندگی شهری نسبت به روستایی و خجالت‌زدگی از عنوان روستا، تقاضای جذب اعتبارات دولتی و ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتر) صورت گرفته است.^۲

از جمله پیامدهای این مسئله تغییر کاربری اراضی کشاورزی و آسیب به بخش کشاورزی کشور، به هم خوردن تعادل زیست‌محیطی، عدم توازن جمعیت روستایی-شهری در کشور، مغفول واقع شدن توسعه روستاهای کشور، ایجاد بار مالی برای دولت و در نهایت ایجاد شهرهای ناکارآمد بوده است. شایان ذکر است که طبق گفته وزیر کشور دولت دوازدهم در صحن علنی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۹۸ «بیش از ۹۰ درصد از شهرداری‌ها با مشکلات ساختاری و کمبود درآمد به ویژه درآمد پایدار و همچنین حجم بالای نیروی انسانی مواجه هستند. تقریباً ۴ برابر ظرفیت رسمی در شهرداری‌ها نیرو^۳ وجود دارد. البته رویکرد تبدیل بی‌رویه روستاهای کوچک به شهر محدود به بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر نیست. در همه دوره‌های سرشماری، تعداد زیادی شهر در نظام شهری کشور ظاهر شده، که کوچک‌تر از معیار جمعیتی مقرر در قانون بوده‌اند. اما به دلایل مختلفی شهر به حساب آمده‌اند. این موضوع در دو دهه اخیر پدیده کاملاً بارز و مشهودی در نظام شهری کشور بوده است. نتایج تحقیقات انجام شده حاکی از این است که تعداد زیادی شهرهای زیر ۵۰۰۰ نفر در همه دوره‌های سرشماری به ویژه از سال ۱۳۸۵ وجود داشته است. برای مثال شهرهای فاقد آستانه جمعیتی مورد نیاز برای شهر شدن در سال ۱۳۹۰، نزدیک به یک‌سوم کل شهرهای بوده است و روند روبه رشد آنها طی دهه اخیر سبب به هم ریختگی نظام سلسله‌مراتب سکونتگاهی کشور شده است. مطالعات انجام شده حاکی از این است که بسیاری از شهرهای حاصل از این تبدیل نه تنها به اهداف اولیه‌شان و از جمله تثبیت جمعیت و کم‌کردن جریان‌های مهاجرتی به سمت شهرهای بزرگ دست نیافته‌اند، بلکه حوزه نفوذ روستایی‌شان را نیز از دست داده‌اند؛ از

۱. کاهش جمعیت روستایی: سهم جمعیت روستانشین کشور طی ۵۰ سال گذشته روند نزولی شدیدی را پشت سر گذاشته است و از ۷۵ درصد در سال ۱۳۳۵ به حدود ۲۶ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است و طی پنج سال گذشته نیز این روند نزولی تداوم داشته است (حخت ورمزیاری و محسن بابائی، اظهار نظر کارشناسی درباره «طرح دهیاری‌ها»، دفتر مطالعات زیربنایی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۷۳۸۹، ۱۳۹۹)

۲. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به

- زنگنه شهرکی، ۵۵۰-۵۵۲؛

- محمدمهدی عزیزی و اسفندیار زبردست و مهدی برنافر، مفهوم‌سازی فرایند تبدیل سکونتگاه‌های روستایی به شهر، دانش شهرسازی، دوره ۳، ش ۱، صص ۱-۱۳، ۱۳۹۸.

۳. برای اطلاعات بیشتر رجوع شود به حضور وزیر کشور در صحن علنی مجلس / نماینده سؤال کننده از پاسخ دکتر رحمانی فضلی قانع شد. بازپایی شده در تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۴ از <https://rahmanifazli.ir/content/1281>

برخی حمایت‌های قانونی مناطق روستایی نیز بی‌بهره شده‌اند و به دلیل برآورده نشدن انتظارات بدون پشتوانه مردم از تبدیل شدن به شهر، با نارضایتی مردم مواجه هستند.

روند شتابزده و ناگهانی تبدیل نقاط روستایی به شهر در کشور ما، بدون ایجاد بسترهای مناسب در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و زیربنایی گذشته از افزایش هزینه‌های عمومی کشور - به دلیل ناتوانی ساکنان در مشارکت مالی - سبب افزایش توقع و انتظار ساکنان این سکونتگاه‌ها و تقویت باور تلاش در تبدیل روستا به شهر به منظور جذب حمایت‌های مالی و اعتباری برای توسعه و عمران روستا نیز شده است. حال آنکه تجربه سالیان گذشته نشان می‌دهد که این راهبرد برای توسعه و پیشرفت مناطق محروم و عقب‌مانده چندان مناسب نبوده و این سیاست نمی‌تواند فاصله و شکافی را که بین شهرها و روستاها از نظر برخورداری از امکانات وجود دارد، پر کند و به نوعی توسعه منطقه‌ای و ناحیه‌ای را به وجود آورد. به دیگر سخن، رشد و توسعه سکونتگاه در تغییر عنوان آن از روستا به شهر و یا هر اصطلاح دیگری خلاصه نمی‌شود، بلکه می‌توان بدون تغییر نام، با برنامه‌ریزی بهتر به نقاط روستایی توجه بیشتری کرد و با دادن امکانات و خدمات به روستاها، روستاهای پیشرفته‌ای داشت، تا دیگر نام شهر برای آنها ارزش و کورسوی امیدی به منظور بهره‌مندی از خدمات تلقی نگردد.^۱

۳. نظام اداری بر بستر جغرافیایی سرزمین بنا می‌شود و خود معلول تقسیمات کشوری است.^۲ نظام تقسیمات کشوری اثرگذار بر ساختار سلسله‌مراتب تشکیلات اداری، نحوه استقرار فضایی بخش‌های مختلف نظام اداری، حجم نیروی انسانی شاغل در بخش دولتی، توزیع منابع مالی، و ... است.^۳

طبق اظهارنظر سازمان اداری و استخدامی کشور، «میانگین تعداد پست‌های سازمانی در هر شهرستان ۱۱۸۴ ردیف است و تعداد حرفه قراردادی و کادر آموزشی در هر شهرستان به‌طور متوسط حدود ۱۴۰۶ ردیف است. از این تعداد با فرض اینکه حداقل ۵۰ درصد از پست‌های سازمانی با تصدی باشند، تعداد نیروی انسانی شاغل در واحدهای شهرستانی دستگاه‌های اجرایی (بدون احتساب واحدهای بخشی) حدود ۱۹۹۸ نفر است». همچنین برای ایجاد یک بخش «میانگین تعداد پست‌های سازمانی در هر یک از بخش‌ها، ۵۲ ردیف بوده و میانگین حرفه قراردادی و کادر آموزشی در هر بخش ۵۹ ردیف است. از این تعداد با فرض اینکه حداقل ۵۰ درصد از پست‌های سازمانی با تصدی باشند، تعداد نیروی انسانی شاغل در گستره بخش در تقسیمات کشوری به‌طور متوسط ۸۵ نفر است».^۴ یکی از پیامدهای ایجاد واحدهای سیاسی جدید تقسیماتی این است که در این فرایند با تشکیل هر شهرستان حدود ۲۰۰۰ نفر و با تشکیل هر بخش حدود ۱۰۰ نفر از ظرفیت نیروی کار تولیدی (کشاورزی، کارگاهی و ...) کشور کاسته و به همان نسبت به حقوق‌بگیران دولت افزوده می‌شود.

همچنین براساس اظهارنظر سازمان برنامه و بودجه کشور در سال جاری، «متوسط سرانه هزینه‌های پرسنلی هر نفر (بابت حقوق، مزایا، رفاهیات، حق بیمه سهم کارفرما و ...)، حدود ۱۲ میلیون و پانصد هزار تومان است».^۵

به این ترتیب، چنانچه حداقل ۵۰ درصد از پست‌های سازمانی با تصدی، در شهرستان‌های جدیدالتأسیس شکل گرفته باشند، بار مالی برای پرداخت هزینه‌های پرسنلی ۴۰ شهرستان جدید، با توجه به هزینه‌های سال ۱۴۰۰، برای یک سال

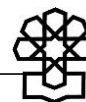
۱. زنگنه شهرکی، صص ۵۵۲-۵۵۴.

۲. زهرا احمدی‌پور و محمد رحیم رهنما و ابراهیم رومینا، نقش نظام تقسیمات کشوری در توسعه ملی، مورد مطالعه: ایران، فصلنامه مدرس علوم انسانی - برنامه‌ریزی و آمایش فضا، دوره پانزدهم، ش ۲، ۱۳۹۰، ص ۱۸.

۳. بهادر غلامی و سیدعباس احمدی و حسین خالدي، سازماندهی سیاسی فضا و چالش‌های ناحیه‌ای در ایران (مطالعه موردی: استان‌های ایلام و آذربایجان غربی)، فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا، دوره نوزدهم، ش ۲، صص ۸۹-۱۲۰، ۱۳۴۹.

۴. نامه شماره ۳۸۷۳۱۴ سازمان اداری استخدامی کشور به سازمان برنامه و بودجه، مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵.

۵. نامه شماره ۱۵۸۶۵۴ سازمان برنامه و بودجه به مرکز پژوهش‌های مجلس، مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۹.

۱۱.۹۸۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ تومان (حدود ۱۲ همت) بوده است (این رقم حاصل ضرب ۱۲ میلیون و پانصد هزار تومان ضربدر ۱۹۹۸ نفر ضربدر ۱۲ ماه ضربدر ۴۰ شهرستان است). همچنین بار مالی برای پرداخت هزینه‌های پرسنلی ناشی از اضافه شدن ۹۹ بخش جدید، با توجه به هزینه‌های فعلی، سالیانه حدود ۱.۲۶۲.۲۵۰.۰۰۰.۰۰۰ تومان بوده است (این رقم حاصل ضرب ۱۲ میلیون و پانصد هزار تومان ضربدر ۸۵ نفر ضربدر ۱۲ ماه ضربدر ۹۹ بخش است). این رقم بدون احتساب هزینه‌های پرسنلی مربوط به نهادهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی، دادگستری، شهرداری‌ها، مجموعه وزارت نفت و شرکت‌های تابعه، و سازمان تأمین اجتماعی و همچنین بار مالی ناشی از امکانات، زیرساخت‌ها، ابنیه و تجهیزات مورد نیاز برای استقرار دستگاه‌های دولتی (اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) است.

گذشته از محرز بودن عدم پایداری وزارت کشور به مواد مقرر در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و آیین‌نامه آن، رویکرد دولت دوازدهم در ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، مغایر بند «۱۶» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) است که بر «صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضروری و هزینه‌های زائد» تأکید دارد. همچنین رویکرد دولت در این زمینه، مغایر بند «۱۰» سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) بوده است که بر «چابک‌سازی، متناسب‌سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری» تأکید دارد.

رویکرد دولت دوازدهم در امر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی تخلف آشکار از ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه نیز بوده است. طبق بند «الف» ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه، در راستای اصلاح نظام اداری، موضوع «صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زائد» یکی از اقداماتی که باید انجام شود، این است که «حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاه‌های اجرایی در طول اجرای قانون برنامه، باید حداقل به میزان ۱۵ درصد نسبت به وضع موجود، از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی، خرید خدمات و مشارکت با بخش غیردولتی با اولویت تعاونی‌ها، حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش پست‌های سازمانی، انحلال و ادغام سازمان‌ها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاه‌های اجرایی به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، کاهش پیدا کند».

از آنجا که سیاست‌های کلی نظام اداری، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و قانون برنامه ششم، به‌عنوان سیاست‌ها و قانون بالادستی، مقدم بر قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری هستند، ضمن اینکه وزارت کشور باید به ارائه لایحه جامع تقسیمات کشوری، مبتنی بر رویکرد تعیین شده در قانون برنامه ششم توسعه و سیاست‌های کلی می‌پرداخت، در عرصه عمل و اجرا نیز به رویکرد کلی تعیین شده در سیاست‌های کلی نظام اداری، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه عمل می‌نمود.

۳. طبق تبصره «۲» ماده (۱۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵ «حوزه‌های انتخابات مجلس شورای اسلامی حتی‌الامکان منطبق به محدوده شهرستان‌ها و هر حوزه انتخاباتی متشکل از یک یا چند شهرستان خواهد بود ...». آنچه از اصول قانون اساسی و سیاست‌های کلی انتخابات برداشت می‌شود، اولویت عامل

«جمعیت» برای حوزه‌بندی انتخاباتی و تعیین تعداد نمایندگان حوزه‌هاست.^۱ یکی از مهم‌ترین پیامدهای ایجاد شهرستان‌های کم‌جمعیت، این است که تعداد شهرستان‌های موجود در یک حوزه انتخابیه افزایش می‌یابد. به این ترتیب انجام وظایفی که به‌صورت عرفی برعهده نمایندگان مجلس شورای اسلامی است (پیگیری مسائل شهرستان‌ها و درخواست‌های موکلین حوزه انتخابیه متبوع و امر نظارت بر اجرای قوانین و مقررات در حوزه انتخابیه خود) به‌دلیل اینکه با تعداد زیادی فرماندار و به‌تبع بخشدار مواجه هستند را دشوار می‌سازد. شایان ذکر است که در حال حاضر، بیشترین تعداد شهرستان‌ها در یک حوزه انتخابیه، شامل ۸ شهرستان است. حوزه انتخابیه ایلام، ایوان، سیروان، چرداول، مهران و ملکشاهی، چوار و هلیلان) با جمعیت ۴۰۷.۳۵۵ نفر و ۲ نماینده، دربرگیرنده ۸ شهرستان است. سپس حوزه‌های انتخابیه دربرگیرنده ۶ و ۵ شهرستان با یک نماینده قرار دارند.

۵. به‌نظر می‌رسد که دولت، در ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، نگاه بلندمدت و آینده‌پژوهانه نداشته و ملاحظات جمعیتی، آمایشی، امنیتی و وحدت و انسجام ملی را نادیده انگاشته است. در این زمینه برای توضیح بیشتر به بررسی تغییرات ایجاد شده در مرزهای تقسیمات کشوری در استان ایلام به‌صورت موردی پرداخته می‌شود:

نمونه موردی: استان ایلام

استان ایلام بنابه ملاحظات سیاسی و اداری از تلفیق بخش‌هایی از استان‌های مجاور ایجاد شده است. برخی از مسائل و چالش‌های مهم استان ناشی از نحوه سازماندهی سیاسی فضا است که ازجمله مهم‌ترین آنها می‌توان به نحوه شکل‌گیری استان، شکل هندسی طویل و دنباله‌دار استان، ارتقای غیرعلمی واحدهای سیاسی و ایجاد سطوح جدید تقسیمات کشوری و مبنای توسعه قرار گرفتن این ارتقا برای مردم و مسئولان اشاره کرد.

بررسی واحدهای جدید سیاسی ایجاد شده در این استان طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد که در شکل‌گیری واحدهای سیاسی و ارتقای آنها اصول صحیح تقسیمات کشوری مد نظر قرار نگرفته است. این امر از یک طرف به‌دلیل نظام معیوب تقسیمات کشوری است و از طرف دیگر به‌دلیل رویکرد دولت و نادیده انگاشتن حدنصاب جمعیتی مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و عدم توجه به ملاحظات آمایش سرزمین و آینده‌پژوهانه، به‌ویژه از منظر جمعیت‌شناختی، قومی، فرهنگی و ... است.

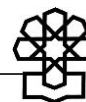
شایان ذکر است که طبق سند آمایش استان ایلام، در این استان «اصلی‌ترین روند و تجربه طی شده در حوزه سیاسی - اداری، خرد شدن هرچه بیشتر تقسیمات سیاسی استان بوده است».^۲ در این سند «تعدد تقسیمات شهرستانی و بخشی نسبت به متوسط کشوری بر حسب جمعیت و مساحت استان»؛ «شکل و ریخت قالب نامطلوب در تقسیمات شهرستانی»؛ و «ناموزونی شبکه شهری استان»^۳ ازجمله نقاط ضعف استان برشمرده شده است و تأکید شده است که «روند خرد شدن تقسیمات سیاسی استان، مدیریت سرزمین را با مشکل دچار کرده است».^۴ در ادامه به برخی از مهم‌ترین مسائل اشاره می‌شود:

۱. برای اطلاعات بیشتر رجوع شود به فاطمه‌سادات میراحمدی، گزارش اظهارنظر کارشناسی درباره طرح اصلاح جدول حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی و تعداد نمایندگان آنها، دفتر مطالعات سیاسی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۷۲۷۵، ۱۳۹۹.

۲. چکیده مطالعات آمایش استان ایلام، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ایلام، ۱۳۹۷، ص ۲۵۴.

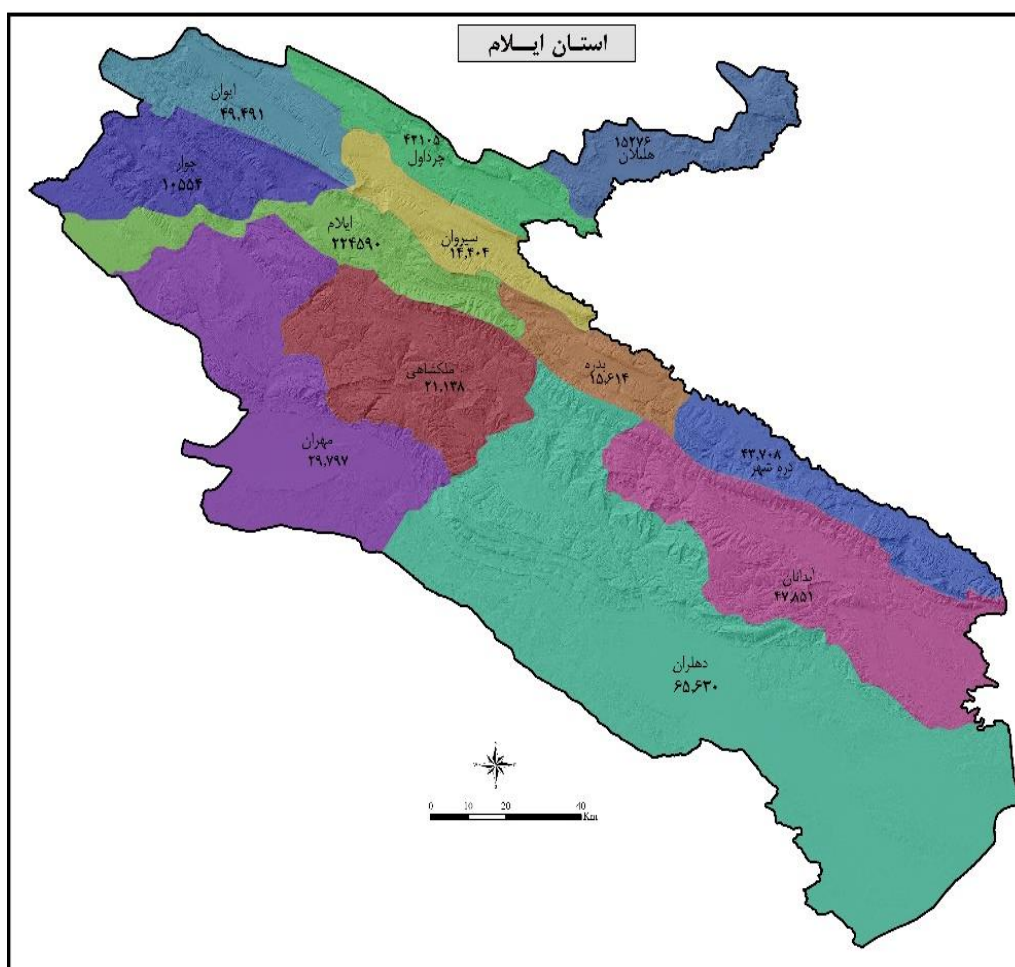
۳. برنامه آمایش استان ایلام، بخش اول: تحلیل وضعیت و ساختار (فصل پنجم. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مطالعات وضع موجود)، ۱۳۹۷، صص ۲۷۶ و ۲۷۸.

۴. چکیده مطالعات آمایش استان ایلام، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ایلام، ۱۳۹۷، ص ۳۵۷.

۱. استان ایلام براساس سرشماری ۱۳۹۵ کشور با ۵۸۰.۱۵۸ نفر جمعیت، «کم جمعیت ترین استان کشور» است. استان ایلام با ۲۰۱۰۶ کیلومتر مربع، حدود ۱/۲ درصد از مساحت کل کشور را تشکیل می دهد^۱. این استان از نظر تراکم جمعیت از استان های کم تراکم محسوب و در بین استان های منطقه نیز کمترین تراکم را دارد.^۲ استان ایلام دارای ۱۱ شهرستان، ۲۷ بخش، ۲۶ شهر و ۵۰ دهستان است. بررسی تغییرات ایجاد شده در تقسیمات کشوری این استان از سال ۱۳۹۶ تاکنون حاکی از این است که ۱۲ واحد تقسیماتی جدید در آن ایجاد شده است که ۹ واحد با شرایط مندرج در قانون تطابق ندارد:

نقشه تقسیمات کشوری استان ایلام

- دو شهر ایجاد شده در استان ایلام دارای کمتر از ۲۵۰۰ نفر جمعیت هستند. جعفرآباد به عنوان مرکز بخش سیوان، طبق سرشماری ۱۳۹۵، ۲.۲۳۷ نفر جمعیت دارد. این شهر درحالی ایجاد شده است که در فاصله ۲۰ کیلومتری از شهر ایلام قرار دارد. شهر چشمه شیرین نیز به عنوان مرکز بخش هندیمنی، با جمعیت ۱.۱۲۵ نفر ایجاد شده است. درواقع

۱. سالنامه آماری استان ایلام (۱۳۹۷)، فصل سرزمین و آب و هوا، ص ۲۵.

۲. سند آمایش استان ایلام، چکیده مطالعات آمایش استان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ایلام، ۱۳۹۷.

این دو شهر با استناد به تبصره «۵» (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری ایجاد شده‌اند، که طبق آن «روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی شهر شناخته می‌شوند». اما مسئله اینجاست که سیوان، با جمعیت ۸.۹۹۴ نفر، از حداقل نصاب جمعیتی لازم (۱۰.۰۰۰ نفر) برای تبدیل شدن به بخش از طریق پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران برخوردار نبوده است. هندیمنی نیز که شهر چشمه‌شیرین به‌عنوان مرکز آن تأسیس شده است، با جمعیت ۶.۹۰۶ نفر از حدنصاب جمعیتی مقرر در قانون برای تبدیل شدن به بخش توسط دولت برخوردار نبوده است.

- پنج دهستان ایجاد شده در استان ایلام (دهستان‌های حاجی بختیار، داجیوند، داربید، دال‌پری و چکر)، طی بازه زمانی مورد مطالعه در گزارش حاضر، جمعیتی کمتر از حداقل نصاب جمعیتی تعیین شده در قانون (۴۰۰۰ نفر) دارند.

- طی بازه زمانی مورد بررسی در گزارش حاضر، ۳ بخش جدید در استان ایلام ایجاد شده است. با احتساب جمعیت عشایری، بخش بولی ۴.۳۵۵ نفر؛ بخش دشت‌عباس ۱۴.۷۰۰ نفر و بخش جزمان ۵.۸۲۹ نفر جمعیت دارد. بخش بولی و بخش جزمان به‌دلیل اینکه کمتر از ۱۰ هزار نفر جمعیت دارند، باید از طریق ارائه لایحه دولت به مجلس ایجاد می‌شدند.

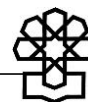
- طی بازه زمانی مورد مطالعه در گزارش حاضر، دو شهرستان چوار با جمعیت ۱۰.۵۵۴ نفر (با احتساب جمعیت عشایری ۲۱.۸۶۲ نفر) و هلیلان با جمعیت ۱۵.۲۷۶ نفر (با احتساب جمعیت عشایری، ۲۴.۲۷۶ نفر) در استان ایلام ایجاد شده است. ایجاد شهرستان چوار به‌دلیل مرزی بودن و وجود نام آن در فهرست نواحی کمتر توسعه‌یافته و شهرستان هلیلان به‌دلیل اینکه نام شهرستان مبدأ در لیست نواحی کمتر توسعه‌یافته قرار دارد، را می‌توان به‌لحاظ قانونی توجیه کرد. با این حال با توجه به اینکه «همه روندها و شواهد موجود، نشان‌دهنده آن است که در آینده نیز ایلام همچنان کم‌جمعیت‌ترین استان کشور باقی خواهد ماند»^۱، ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی کم‌جمعیت در این استان توسط دولت، توجیه آمایشی، جمعیت‌شناختی و آینده‌پژوهانه ندارد.

۲. یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در سازماندهی سیاسی فضا، شکل‌گزینی هندسی مناسب است؛ چون شکل جغرافیایی یک واحد سیاسی، نقش مهمی در امنیت، اداره، توسعه، خدمات‌رسانی، کنترل و نیز وحدت کارکردی و ساختاری آن دارد. استان ایلام از معایب دو شکل طویل و دنباله‌دار برخوردار است که یکی از موانع توسعه استان قلمداد می‌شود.

ازجمله مهم‌ترین تأثیرات شکل هندسی استان بر عدم توسعه آن عبارتند از: «عدم ایجاد وحدت ساختاری و کارکردی در استان؛ ممانعت از شکل‌گیری یک شبکه منظم ارتباطی در استان؛ حرکت سرمایه‌ها و روابط اقتصادی اکثر شهرستان‌های استان به سمت استان‌های مجاور و در نتیجه واگرایی شهرستان‌های استان نسبت به هم و نسبت به مرکز استان؛ عدم انباشت سرمایه در استان و شکل‌نگرفتن یک قطب رشد فعال در استان»^۲. بنابراین می‌توان گفت سازماندهی مناسب فضای این استان می‌تواند روند توسعه و پیشرفت استان را بهبود ببخشد، اما بررسی واحدهای تقسیماتی ایجاد شده در سال‌های گذشته در سطح شهرستان، حاکی از عدم توجه به مؤلفه‌های شکلی و ازجمله

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به مجید فولادیان و محسن ناصری و مجتبی قاسمی، مسئله‌شناسی راهبردی توسعه در استان ایلام، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری، ۱۳۹۵، ص ۲.

۲. زهرا پیشگاهی‌فرد و دیگران، بررسی تأثیرات شکل جغرافیایی استان ایلام بر توسعه‌نیافتگی آن، فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال دوم، ش ۸، صص ۷۹-۹۱، ۱۳۹۱.

شکل‌گزینی هندسی مناسب است و شهرستان‌های جدید ایجاد شده نیز دارای شکل طویل هستند.

۳. «شکل هندسی استان با ممانعت از شکل‌گیری یک شبکه ارتباطی منظم و یک قطب رشد فعال، منجر به واگرایی در بین مناطق استان شده است». البته در این مورد تنوع قومی، ایلی، طایفه‌ای و فرهنگی ساکنان استان نیز مؤثر است. وضعیت استان ایلام از منظر چگونگی استقرار ایلات در کشور منحصر به فرد است^۱. مسئله‌ای که به این وضعیت و پیامدهای آن دامن زده است، بی‌توجهی به مؤلفه‌های فرهنگی جمعیت ساکن در استان و الزامات تقویت همگرایی در ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی است. روند تغییرات مرزهای تقسیماتی در استان ایلام و ایجاد واحدهای جدید سیاسی به سمتی پیش رفته است که اکنون تقریباً اکثر شهرستان‌های استان ایلام محل سکونت ایل/ایل‌های خاصی هستند که برآیند آن تشدید محلی‌گرایی در استان است، البته باید توجه داشت که در این زمینه فشار نخبگان سیاسی نیز بی‌تأثیر نبوده است که آن هم به دلیل مطالبه برای ارتقای سطح محل در نظام تقسیماتی است که زمینه تشدید رقابت‌های ایلی و طایفه‌ای را فراهم می‌آورد. پیامدهای چنین وضعیتی به‌ویژه در زمان انتخابات مجلس شورای اسلامی بیشتر خود را نمایان می‌کند.^۲

نتیجه‌گیری

در حالی که طبق ماده (۱۹) آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، «وزارت کشور موظف است پس از اجرای قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نسبت به بررسی و تطبیق مفاد قانون با محدوده‌های تقسیمات کشوری اقدام و نقایص و نارسایی‌های احتمالی باقیمانده را مرتفع نماید»، دولت دوازدهم مبادرت به ایجاد واحدهای تقسیماتی بسیاری نمود که در اغلب موارد با مفاد مندرج در قانون تطابق ندارند. البته این وضعیت، محدود به دولت دوازدهم نبوده است. کما اینکه قبل و بعد از دولت دوازدهم نیز عدم پایداری به ضوابط مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری در امر ایجاد برخی واحدهای جدید تقسیماتی وجود داشته است.

گذشته از تخطی دولت دوازدهم از معیارهای مندرج در قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، موارد مندرج در بند «۲۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه و موارد مقرر در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های کلی نظام اداری، به‌عنوان قانون و اسناد مافوق قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نیز در امر خطیر ایجاد واحدهای جدید تقسیماتی، به کل نادیده انگاشته شده است.

آنچه از مواد قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری (مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵)، آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۳/۰۷/۲۲) و قانون اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲ (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴) برمی‌آید، این است که دو عامل «جمعیت» و «تراکم» شاخص‌های اصلی در امر ایجاد واحدهای جدید تقسیمات کشوری از طریق مصوبات هیئت وزیران است و موارد استثنا باید از طریق ارائه لایحه مجلس ایجاد شود. مقایسه واحدهای ایجاد شده از طریق مصوبات هیئت وزیران طی دولت

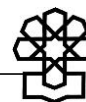
دوازدهم، حاکی از این است که در مصوبات هیئت وزیران عامل جمعیت، مشخصه تعیین‌کننده ارتقای اغلب واحدها و جایگاه آنها در نظام تقسیماتی نبوده است.

برای مثال، درحالی که در قانون تقسیمات یک روستا از حداقل ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر تشکیل می‌شود، دهستانی با جمعیت (۱۴۱ نفر)، ایجاد شده است. حال آنکه طبق قانون، دهستان از به هم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل می‌شود و باید حداقل ۴۰۰۰ نفر جمعیت داشته باشد. یا اینکه درحالی وجود بخش‌هایی با جمعیت کمتر از ۴۰۰۰ نفر را شاهد هستیم، که ۴۰۰۰ نفر حداقل حدنصاب ایجاد دهستان است و طبق قانون یک بخش از چند دهستان تشکیل می‌شود و حداقل جمعیت آن طبق قانون ۱۰۰۰۰ نفر (در نقاط کم‌تراکم) است. به دیگر سخن، رویه عملی دولت طی سال‌های گذشته حاکی از این است که نامگذاری یک مکان و تعیین جایگاه آن به‌عنوان شهر، دهستان، بخش و شهرستان، نه براساس ضوابط مندرج در قانون، بلکه کاملاً وابسته به اراده و خواست دولت و به‌صورت سلیقه‌ای انجام شده است.

در ادامه پیشنهادهای سیاستی به شرح ذیل ارائه می‌شود:

۱. مسئله اصلی در زمینه سیستم تقسیمات کشوری، این است که قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، پاسخگوی نیازهای فعلی کشور و الزامات حکمرانی مطلوب نیست. ازجمله ویژگی‌های قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، تمرکزگرا بودن آن است. همچنین روح حاکم بر قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، الحاقات وارده به آن و نیز آیین‌نامه اجرایی آن، تعیین شاخص برای ایجاد واحدهای جدید است. به‌گونه‌ای که اگر مواد مربوط به شاخص‌های ایجاد واحدهای جدید از این قانون حذف شود، چیزی از آن باقی نخواهد ماند. نظر به اینکه، دلیل اصلی درخواست‌های پیاپی نواحی مختلف کشور برای ارتقای سطح در نظام تقسیماتی (تبدیل دهستان به بخش، بخش به شهرستان و شهرستان به استان) دریافت بودجه بیشتر از دولت با هدف نیل به توسعه، کاستن از تبعات تمرکز موجود در نظام اداری و بهبود امر خدمات‌رسانی است؛ ضروری است لایحه جامع تقسیمات کشوری با روح و گفتمانی متفاوت (در راستای تحقق موارد مقرر در قوانین برنامه‌های توسعه، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های کلی نظام اداری) تدوین و به مجلس شورای اسلامی ارائه شود.

شایان ذکر است که قوانین برنامه توسعه دوم (بند «الف» تبصره «۶۹»)، چهارم (ماده (۷۳)) و پنجم (ماده (۱۸۶)) بر تدوین برنامه جامع تقسیمات کشوری تأکید داشته‌اند. ماده (۱۸۶) برنامه پنجم توسعه بیان می‌دارد: «به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به تدوین برنامه جامع تقسیمات کشوری، دربردارنده شاخص‌های ناظر بر بازنگری واحدهای تقسیماتی موجود برای ایجاد سطوح تقسیمات کشوری جدید با جهت‌گیری عدم تمرکز و تفویض اختیار به مدیران محلی و تقویت نقش استانداران به‌عنوان نمایندگان عالی دولت در استان‌ها، اقدام نماید» که این امر تاکنون محقق نشده است. همچنین طبق ماده (۱۵) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵، نیز وزارت کشور موظف بوده است «ظرف مدت ۳ ماه لایحه قانونی حدود وظایف و اختیارات مسئولین واحدهای تقسیمات کشوری را تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید»، اما با گذشت سال‌های متمادی همچنان این امر نیز محقق نشده است.

۲. ضروری است در برنامه هفتم توسعه، ارائه لایحه جامع تقسیمات کشوری توسط وزارت کشور، با رویکرد تجدیدنظر در تعداد سطوح، شاخص‌های ارتقا و الحاق و مرزهای تقسیماتی و با جهت‌گیری عدم تمرکز و تفویض اختیارات به مدیران استانی و محلی، به‌منظور ایجاد ثبات در نظام تقسیمات کشوری، ممانعت از ایجاد واحدهای سیاسی ناکارآمد، تسریع روند توسعه متوازن در سطح منطقه‌ای و ناحیه‌ای و ایفای نقش دولت‌های محلی در توسعه پایدار مورد تأکید قرار گیرد.

۳. در صورتی که ارتقا و تشکیل واحدهای سیاسی جدید با سرعت و روند کنونی ادامه یابد، تا چند سال آینده کل کشور به واحدهای کوچک ناکارآمد تقسیم خواهد شد. لذا ضروری است در قانون برنامه هفتم توسعه بر عدم ایجاد واحدهای سیاسی جدید تا زمان ارائه و تصویب لایحه تقسیمات کشوری در مجلس شورای اسلامی تأکید شود یا حداقل ایجاد واحدهای جدید سیاسی به‌لحاظ تعداد محدود شود (برای مثال مجوز ایجاد تنها پنج شهرستان و ده بخش جدید به دولت داده شود).

۴. تحولات شگرف فناوری، توسعه‌یافتگی نسبی شبکه حمل‌ونقل و کاهش فاصله زمانی دسترسی، کاهش نیاز به خدمات و مراجعات حضوری با توسعه ارتباطات راه دور و مجازی، گسترش شبکه‌های موبایل و توزیع و پخش کالا و ارائه خدمات، نیاز به سلسله‌مراتبی بودن نظام تقسیماتی و ایجاد واحدهای سیاسی جدید را به‌شدت کاهش داده است. همچنین کاهش آهنگ رشد جمعیت (بجز در مناطق مهاجرپذیر) به‌معنای تثبیت نیاز به ایجاد واحدهای سیاسی جدید است. لذا در یک تغییر رویه، ضروری است به‌جای استقلال مدیریتی به‌عنوان یکی از انگیزه‌های ایجاد واحدهای سیاسی جدید، رویکرد مانع‌زدایی از گره‌های اداری جایگزین گردد.

۵. طبق ماده (۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۰۴/۱۵ با اصلاحات بعدی، «هرگونه انتزاع، الحاق، تبدیل، ایجاد و ادغام و نیز تعیین و تغییر مرکزیت و تغییر نام و نامگذاری واحدهای تقسیمات کشوری، بجز استان، بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران خواهد بود». حال آنکه ایجاد یک واحد سیاسی جدید، ابعاد مالی، آمایشی، اداری (ساختار و تشکیلات و ...) و ... نیز دارد. لذا ضروری است با اصلاح ماده مذکور، امر پیشنهاد ایجاد واحدهای جدید در سطوح پایین‌تر از استان به هیئت وزیران، به‌صورت بررسی در کمیته‌ای متشکل از وزارت کشور، سازمان برنامه و بودجه، سازمان اداری و استخدامی کشور، وزارت راه و شهرسازی و وزارت جهاد کشاورزی باشد و در صورت اجماع چهار نهاد مذکور برای تأیید به هیئت دولت ارسال شود.

۶. الحاقات انجام شده به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۹، که امر ایجاد واحدهای تقسیماتی در سطح شهر، بخش، و شهرستان را تسهیل نموده، یک محمل نامناسب قانونی برای ایجاد واحدهای سیاسی بوده است:

اول اینکه طبق الحاقات انجام شده ایجاد شهر با هر جمعیتی (به شرط اینکه محل مورد نظر مرکز بخش باشد)، امکان‌پذیر است. همچنین با الحاقات انجام شده جهت ایجاد شهرستان توسط دولت هیچ‌گونه حدنصاب جمعیتی در قانون وجود ندارد.

دوم اینکه در الحاقات صورت گرفته به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۹، ایجاد بخش و

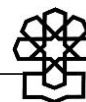
شهرستان به عنوان ابزاری برای غلبه بر معضل توسعه نیافتگی و محرومیت در نظر گرفته شده است. در حالی که زمانی می توان جهت غلبه بر معضل توسعه نیافتگی به راهکار ایجاد واحدهای سیاسی جدید متوسل شد که در عرصه عمل، مؤثر بودن این راهکار اثبات شود. از این رو ضروری است پژوهشی عمیق در مقیاس ملی، از حداقل ۴۰ درصد واحدهای سیاسی جدید ایجاد شده (در سطح شهرستان، بخش، شهر و دهستان) طی سال های اخیر، به منظور مشخص شدن نتایج ارتقا صورت گیرد. در این زمینه ضروری است با نگاه آمایشی ابتدا مشکلات استان های مورد بررسی احصا و سپس به این مسئله پرداخته شود که ایجاد سطوح جدید تقسیمات سیاسی چه نسبتی با مشکلات شناسایی شده دارد.

نکته دیگر اینکه آخرین مصوبه دولت در خصوص تعیین مناطق محروم و توسعه نیافته در امور حمایتی مربوط به تاریخ ۱۳۸۸/۰۲/۲۰ است. مطلعین و متخصصین امر اذعان دارند که وجود نام بسیاری از شهرستان ها، بخش ها و دهستان ها در این مصوبه نه به دلیل توسعه نیافته یا محروم بودن، بلکه با فشار به دولتلا صورت گرفت. از سوی دیگر، با گذشت ۱۳ سال از مصوبه مذکور بسیاری از محدوده های جغرافیایی توسعه نیافته ای که نام آنها در این مصوبه موجود بوده، از وضعیت محرومیت و توسعه نیافتگی خارج شده اند، اما همچنان این مصوبه مبنای عمل دولت در امر ایجاد شهرستان محسوب می شود. هر چند با به روزرسانی این مصوبه توسط دولت، قطعاً موج جدیدی از ایجاد واحدهای سیاسی در بخش شهرستان و بخش را شاهد خواهیم بود.

در کل می توان گفت با الحاقات سال ۱۳۸۹، قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری معنا و کاربرد خود را از دست داده است. دستگاه های اجرایی نیز به اتفاق بر لزوم حذف الحاقات مذکور اذعان دارند. لذا ضروری است، به عنوان راهکاری کوتاه مدت تا قبل از ارائه لایحه جامع تقسیمات کشوری، الحاقات انجام شده به قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۹ از قانون مذکور حذف شوند.

منابع و مأخذ

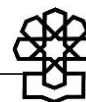
۱. احمدی پور، زهرا و محمدرحیم، رهنما و رومینا، ابراهیم. نقش نظام تقسیمات کشوری در توسعه ملی، مورد مطالعه: ایران، فصلنامه مدرس علوم انسانی - برنامه ریزی و آمایش فضا، دوره پانزدهم، ش ۲، ۱۳۹۰.
۲. احمدی پور، زهرا و قاسم، قنبری و عاطفه، عاملی. تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای سطوح تقسیمات کشوری، مطالعه موردی: شهرستان های استان فارس، فصلنامه ژئوپلیتیک، سال پنجم، ش ۱، ۱۳۸۸.
۳. بابائی، محسن و حجت، ورمزیاری و بهروز، رازانی. بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، بخش مدیریت و توسعه روستایی و عشایری، دفتر مطالعات زیربنایی، مرکز پژوهش های مجلس، شماره مسلسل ۱۸۰۶۸، ۱۴۰۰.
۴. پیشگاهی فرد، زهرا و دیگران. بررسی تأثیرات شکل جغرافیایی استان ایلام بر توسعه نیافتگی آن، فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، سال دوم، ش ۸، ۱۳۹۱.
۵. جونز، مارتین و رایس، جونز و مایکل، وودز. مقدمه ای بر جغرافیای سیاسی، ترجمه زهرا پیشگاهی فرد و رسول اکبری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
۶. حافظ نیا، محمدرضا. جغرافیای سیاسی ایران، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۱.
۷. داودی، حمیدرضا و احمد، بخشایش اردستانی و اصغر، عربیان. بررسی نقش های تقنینی و نظارتی مجلس شورای اسلامی و نقش آن در الگوی حکمرانی خوب، فصلنامه پژوهش های سیاسی جهان اسلام، سال نهم، ش ۳، پاییز ۱۳۹۸.

۸. درویشوند، ابوالفضل و علی، بهادری جهرمی. نگاهی به ابعاد حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران ۶. پیرامون نظارت در قلمرو حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران - دوم: «نظارت مجلس بر اجرای قوانین و امور جاری کشور»، دفتر مطالعات حقوقی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۲۰۸۳، ۱۳۹۰.
۹. درویشوند، ابوالفضل. نگاهی به ابعاد حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران ۶. پیرامون نظارت در قلمرو حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران - اول: «بررسی و تحلیل نظارت رئیس مجلس شورای اسلامی بر مصوبات دولتی»، دفتر مطالعات حقوقی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۱۰۲۹، ۱۳۹۰.
۱۰. رهنما، محمدرحیم و زهرا، احمدی‌پور. درجه‌بندی نظام تقسیمات کشور، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، دوره ۱۸، ش ۲، ۱۳۸۲.
۱۱. زنگنه شهرکی، سعید. فرایند تبدیل نقاط روستایی به شهر در مقیاس ملی و پیدایش پدیده «خام شهرها»، پژوهش‌های روستایی، دوره ۴، ش ۳، ۱۳۹۲.
۱۲. سند آمایش استان ایلام، چکیده مطالعات آمایش استان. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ایلام، ۱۳۹۷.
۱۳. عزیزی، محمدمهدی و اسفندیار، زبردست و مهدی، برنافر. مفهوم‌سازی فرایند تبدیل سکونتگاه‌های روستایی به شهر، دانش شهرسازی، دوره ۳، ش ۱، ۱۳۹۸.
۱۳. غلامی، بهادر و سیدعباس، احمدی و حسین، خالدی. سازماندهی سیاسی فضا و چالش‌های ناحیه‌ای در ایران (مطالعه موردی: استان‌های ایلام و آذربایجان غربی)، فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا، دوره نوزدهم، ش ۲، ۱۳۹۴.
۱۴. فولادیان، مجید و محسن، ناصری و مجتبی، قاسمی. مسئله شناسی راهبردی توسعه در استان ایلام، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، ۱۳۹۵.
۱۵. ورمزیاری، حجت و محسن، بابائی. اظهارنظر کارشناسی درباره «طرح دهیاری‌ها»، دفتر مطالعات زیربنایی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۷۲۸۹، ۱۳۹۹.
۱۶. نامه شماره ۳۸۷۳۱۴ سازمان اداری استخدامی کشور به سازمان برنامه و بودجه، مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۵.
۱۷. نامه شماره ۱۵۸۶۵۴ سازمان برنامه و بودجه به مرکز پژوهش‌های مجلس، مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۹.
۱۸. میراحمدی، فاطمه سادات. گزارش اظهارنظر کارشناسی درباره طرح اصلاح جدول حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی و تعداد نمایندگان آنها، دفتر مطالعات سیاسی، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل ۱۷۲۷۵، ۱۳۹۹.

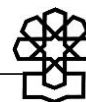
جدول ۱. شهرهای ایجاد شده در دولت دوازدهم

ردیف	شهر	بخش	تابعیت شهرستان	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه
۱	کرد کندی	مرکزی	بستان‌آباد	آذربایجان شرقی	۴/۴۳۹	۱۴۰۰/۰۳/۰۴
۲	خوشه مهر	مرکزی	بناب	آذربایجان شرقی	۳/۵۲۸	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۳	لاریجان	گرمادوز	خداآفرین	آذربایجان شرقی	۱/۰۹۴	۱۳۹۸/۰۱/۲۷
۴	عاشقلو	منجوان	خداآفرین	آذربایجان شرقی	۵۳۴	۱۳۹۸/۰۱/۲۷
۵	علیشاه	مرکزی	شبستر	آذربایجان شرقی	۳/۰۱۰	۱۳۹۸/۰۴/۰۱
۶	داریان	مرکزی	شبستر	آذربایجان شرقی	۴/۱۳۸	۱۳۹۸/۰۴/۰۱
۷	دیزج حسین بیگ	کشکسرای	مروند	آذربایجان شرقی	۴/۰۶۰	۱۳۹۹/۰۱/۱۳
۸	اربطان	خواجه	هریس	آذربایجان شرقی	۳/۲۳۳	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۹	تازه کند نصرت آباد	تخت سلیمان	تکاب	آذربایجان غربی	۸۵۱	۱۳۹۷/۱۲/۲۸
۱۰	حاجیلار	حاجیلار	چاپیاره	آذربایجان غربی	۱/۳۹۴	۱۳۹۶/۱۰/۱۱
۱۱	نلاس	وزینه	سردشت	آذربایجان غربی	۸/۵۰۳	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۱۲	یول‌گلدی	مرکزی	شوط	آذربایجان غربی	۳/۹۳۵	۱۳۹۶/۱۱/۰۳
۱۳	بکتاش	بکتاش	میان‌دوآب	آذربایجان غربی	۳/۵۲۳	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۱۴	آرالو	هیر	اردبیل	اردبیل	۳/۲۶۱	۱۳۹۸/۰۴/۲۴
۱۵	ثمرین	ثمرین	اردبیل	اردبیل	۲/۳۲۶	۱۳۹۶/۱۱/۰۲
۱۶	اردیموسی	سبلان	سرعین	اردبیل	۸۱۶	۱۳۹۶/۱۱/۱۷
۱۷	اولتان	مرکزی	پارس آباد	اردبیل	۳/۶۲۲	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۱۸	زهره	موران	گرمی	اردبیل	۳۲۶	۱۳۹۶/۱۲/۱۵
۱۹	آلنی	مرکزی	مشگین شهر	اردبیل	۳/۳۳۹	۱۳۹۸/۰۴/۲۴
۲۰	ویست	مرکزی	خوانسار	اصفهان	۲/۵۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۲۱	بیده	پادنا علیا	سمیرم	اصفهان	۱/۶۱۸	۱۳۹۷/۰۶/۱۷
۲۲	فتح آباد	وردشت	سمیرم	اصفهان	۲/۰۲۳	۱۳۹۷/۱۲/۲۶
۲۳	اشتر جان	مرکزی	فلاورجان	اصفهان	۶/۲۲۶	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۲۴	مینادشت	مرکزی	فلاورجان	اصفهان	۸/۴۰۷	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۲۵	بوستان زر	مرکزی	فلاورجان	اصفهان	۵/۳۰۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۲۶	طاد	پیربکران	فلاورجان	اصفهان	۳/۷۴۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۲۷	دهسرخ	گرکن جنوبی	مبارکه	اصفهان	۳/۷۱۳	۱۳۹۷/۱۲/۲۶
۲۸	پلنگ آباد	پلنگ آباد	اشتهارد	البرز	۱/۰۱۲	۱۳۹۸/۰۷/۰۱

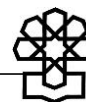
ردیف	شهر	بخش	تابعیت	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه
			شهرستان			
۲۹	جعفرآباد	سیوان	ایلام	ایلام	۲/۲۳۷	۱۳۹۷/۱۲/۱۸
۳۰	چشمه شیرین	هندمینی	بدره	ایلام	۱/۱۲۵	۱۳۹۶/۱۱/۱۷
۳۱	بهارستان	مرکزی	جم	بوشهر	۵/۹۸۹	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۳۲	بید خون	مرکزی	عسلویه	بوشهر	۸/۸۸۶	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۳۳	چاه مبارک	چاه مبارک	عسلویه	بوشهر	۴/۹۶۸	۱۳۹۶/۰۸/۲۴
۳۴	احمد آباد مستوفی	احمد آباد مستوفی	اسلامشهر	تهران	۱۴/۰۷۷	۱۳۹۹/۱۲/۲۳
۳۵	خسرو آباد	جاجرود	پردیس	تهران	۱/۰۸۳	۱۳۹۸/۰۷/۲۰
۳۶	سعید آباد	جاجرود	پردیس	تهران	۷/۲۰۰	۱۳۹۹/۱۰/۱۳
۳۷	جلیل آباد	جلیل آباد	پیشوا	تهران	۵/۲۱۶	۱۳۹۸/۰۴/۲۲
۳۸	قیامدشت	خاوران	ری	تهران	۳۶/۴۴۶	۱۳۹۶/۰۶/۱۳
۳۹	قلعه نو	قلعه نو	ری	تهران	۵/۳۵۲	۱۳۹۷/۰۳/۲۷
۴۰	یانچشمه	شیدا	بن	چهارمحال وبختیاری	۲/۱۹۰	۱۳۹۶/۱۱/۱۷
۴۱	هوره	زاینده رود	سامان	چهارمحال وبختیاری	۲/۵۴۸	۱۳۹۶/۱۰/۰۵
۴۲	فیل آباد	باباحیدر	فارسان	چهارمحال وبختیاری	۴/۶۵۶	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۴۳	ماژان	جلگه مازان	خوسف	خراسان جنوبی	۴۷۶	۱۳۹۹/۰۴/۳۱
۴۴	درج	درج	سربیشه	خراسان جنوبی	۲/۴۳۱	۱۳۹۶/۱۱/۰۴
۴۵	باغستان	اسلامیه	فردوس	خراسان جنوبی	۲/۷۰۴	۱۳۹۹/۰۲/۳۱
۴۶	آبیز	شاسکوه	زیرکوه	خراسان جنوبی	۲/۷۱۶	۱۳۹۶/۱۱/۰۲
۴۷	قلعه نو علیا	بالا ولایت	باخرز	خراسان رضوی	۱/۶۲۰	۱۳۹۸/۰۷/۲۰
۴۸	سمیع آباد	پایین جام	تربت جام	خراسان رضوی	۱/۶۱۷	۱۳۹۶/۰۹/۲۶
۴۹	جنت آباد	جنت آباد	صالح آباد	خراسان رضوی	۱/۲۶۱	۱۳۹۹/۱۲/۰۹
۵۰	نسر	جلگه رخ	تربت حیدریه	خراسان رضوی	۳/۶۳۳	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۵۱	ریواده	هلالی	جغتای	خراسان رضوی	۲/۴۴۷	۱۳۹۶/۱۰/۲۴
۵۲	حکم آباد	عطاملک	جوین	خراسان رضوی	۳/۸۲۴	۱۳۹۶/۰۹/۲۶
۵۳	سید آباد	سید آباد	چناران	خراسان رضوی	۵/۳۱۲	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۵۴	رادکان	رادکان	چناران	خراسان رضوی	۲/۶۰۹	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۵۵	سده	سلامی	خواف	خراسان رضوی	۴/۲۵۸	۱۴۰۰/۰۲/۲۵
۵۶	مشکان	مشکان	خوشاب	خراسان رضوی	۳/۵۴۰	۱۳۹۶/۱۲/۲۸
۵۷	نوده انقلاب	نوده انقلاب	خوشاب	خراسان رضوی	۳/۴۷۰	۱۳۹۹/۰۳/۲۵
۵۸	ریوند	باشتین	داورزن	خراسان رضوی	۱/۰۳۴	۱۳۹۹/۱۱/۲۹
۵۹	چخماق	سلیمان	زاوه	خراسان رضوی	۱/۷۸۰	۱۳۹۸/۰۴/۱۰

ردیف	شهر	بخش	تابعیت	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه
			شهرستان			
۶۰	مزرچ	مرکزی	قوچان	خراسان رضوی	۳/۸۳۴	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۶۱	آلماجق	آبکوه	قوچان	خراسان رضوی	۱/۵۸۸	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۶۲	شهر کهنه	قوچان عتیق	قوچان	خراسان رضوی	۳/۳۲۰	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۶۳	گرماب	طاغنکوه	فیروزه	خراسان رضوی	۴/۳۱۶	۱۴۰۰/۰۱/۱۷
۶۴	چنار	زاوین	کلات	خراسان رضوی	۳/۵۹۷	۱۴۰۰/۰۱/۱۷
۶۵	حسن آباد	هزار مسجد	کلات	خراسان رضوی	۲/۸۷۲	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۶۶	روشناوند	مرکزی	گناباد	خراسان رضوی	۳/۲۷۲	۱۳۹۹/۰۲/۳۱
۶۷	اسحق آباد	اسحاق آباد	زبرخان	خراسان رضوی	۴/۲۸۸	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۶۸	یکه سعود	جرگلان	راز و جرگلان	خراسان شمالی	۵/۲۸۴	۱۳۹۷/۱۲/۱۳
۶۹	غلامان	غلامان	راز و جرگلان	خراسان شمالی	۲/۸۶۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۶
۷۰	خانلق	مرکزی	شیروان	خراسان شمالی	۶/۵۱۸	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۷۱	جولکی	جولکی	آغاچاری	خوزستان	۱/۵۲۵	۱۳۹۷/۰۸/۱۹
۷۲	میانکوه	مرکزی	امیدیه	خوزستان	۸/۸۳۰	۱۳۹۸/۰۴/۰۱
۷۳	زاووت	چلو	اندیکا	خوزستان	۱/۰۳۱	۱۳۹۷/۱۱/۱۶
۷۴	منتظران	مرکزی	دزفول	خوزستان	۳/۸۰۴	۱۳۹۸/۰۴/۲۵
۷۵	جندی شاپور	چغامیش	دزفول	خوزستان	۵/۲۹۸	۱۳۹۷/۱۲/۲۶
۷۶	شهیون	شهیون	دزفول	خوزستان	۵۸۳	۱۳۹۷/۱۱/۱۳
۷۷	سلطان آباد	سلطان آباد	رامهرمز	خوزستان	۸۸۱	۱۳۹۷/۰۹/۱۳
۷۸	باوج	ابوالفارس	رامهرمز	خوزستان	۴۸۷	۱۳۹۹/۱۲/۰۳
۷۹	رودزرد ماشین	رودزرد	رامهرمز	خوزستان	۲/۲۵۲	۱۳۹۷/۱۱/۱۳
۸۰	عرب حسن	میان آب	شوشتر	خوزستان	۲/۲۶۸	۱۳۹۸/۰۳/۰۴
۸۱	عنبر	عنبر	مسجدسلیمان	خوزستان	۷۸۳	۱۳۹۷/۱۱/۱۶
۸۲	رضوان	کالپوش	میامی	سمنان	۱/۵۹۱	۱۳۹۹/۰۵/۱۵
۸۳	قاسم آباد	کلاتان	بمپور	سیستان و بلوچستان	۱/۸۴۵	۱۴۰۰/۰۴/۰۳
۸۴	پلان	پلان	چابهار	سیستان و بلوچستان	۱/۰۴۴	۱۳۹۶/۱۰/۱۸
۸۵	بریس	مرکزی	دشتیاری	سیستان و بلوچستان	۴/۴۸۸	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۸۶	اسماعیل آباد	مرکزی	خاش	سیستان و بلوچستان	۴/۸۶۸	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۸۷	ده رئیس	ایرندگان	خاش	سیستان و بلوچستان	۷۶۵	۱۳۹۷/۰۴/۰۳
۸۸	چگرد	جلگه چاه‌هاشم	دلگان	سیستان و بلوچستان	۲/۷۴۲	۱۳۹۷/۰۴/۱۰
۸۹	جزینک	جزینک	زهک	سیستان و بلوچستان	۶۷۶	۱۳۹۸/۰۳/۲۲
۹۰	سرجنگل	کورین	زاهدان	سیستان و بلوچستان	۱/۷۹۰	۱۳۹۶/۱۱/۱۱

ردیف	شهر	بخش	تابعیت	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه
			شهرستان			
۹۱	اسفندک	مهرگان	سراوان	سیستان و بلوچستان	۲/۹۶۲	۱۴۰۰/۰۴/۰۱
۹۲	سیب	مرکزی	سیب وسوران	سیستان و بلوچستان	۳/۸۷۹	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۹۳	پارود	پارود	راسک	سیستان و بلوچستان	۲/۹۹۷	۱۳۹۶/۱۰/۲۴
۹۴	گتچ	گتچ	فנוچ	سیستان و بلوچستان	۳/۰۱۶	۱۳۹۷/۰۴/۱۲
۹۵	ساربوک	ساربوک	قصر قند	سیستان و بلوچستان	۲/۴۴۸	۱۳۹۶/۱۰/۰۵
۹۶	لادیز	لادیز	میر جاوه	سیستان و بلوچستان	۱۵۴	۱۳۹۸/۰۳/۲۲
۷	ریگ ملک	ریگ ملک	میر جاوه	سیستان و بلوچستان	۱/۶۸۸	۱۳۹۷/۰۳/۰۵
۹۸	آشار	آشار	مهرستان	سیستان و بلوچستان	۳/۷۸۶	۱۳۹۶/۱۰/۲۷
۹۹	چانف	آهوران	نیک شهر	سیستان و بلوچستان	۲/۲۹۷	۱۳۹۹/۱۱/۰۸
۱۰۰	قرقری	قرقری	هیرمند	سیستان و بلوچستان	۱/۳۲۹	۱۳۹۷/۰۴/۰۳
۱۰۱	معز آباد جابری	مرکزی	خرامه	فارس	۵/۷۸۵	۱۳۹۸/۰۴/۲۴
۱۰۲	خیر آباد	مرکزی	خرامه	فارس	۳/۷۰۱	۱۳۹۸/۰۴/۲۴
۱۰۳	محملة	محملة	خنچ	فارس	۶۱۲	۱۳۹۷/۰۳/۰۵
۱۰۴	رستاق	رستاق	داراب	فارس	۳/۵۹۸	۱۳۹۶/۱۲/۱۳
۱۰۵	پاسخن	فسارود	داراب	فارس	۱/۵۴۵	۱۳۹۹/۱۲/۰۲
۱۰۶	مظفری	مرکزی	کوار	فارس	۴/۰۱۲	۱۴۰۰/۰۴/۰۵
۱۰۷	اکبرآباد	مرکزی	کوار	فارس	۵/۸۱۷	۱۴۰۰/۰۴/۰۵
۱۰۸	طسوج	طسوج	کوار	فارس	۴/۵۵۵	۱۳۹۶/۰۹/۱۳
۱۰۹	ارد	ارد	گراش	فارس	۵/۰۹۴	۱۳۹۶/۰۹/۰۷
۱۱۰	دهکویه	مرکزی	لارستان	فارس	۴/۵۲۳	۱۳۹۷/۱۲/۱۱
۱۱۱	کوره	بید شهر	اوز	فارس	۲/۷۰۶	۱۴۰۰/۰۴/۱۷
۱۱۲	خیرگو	خیرگو	لامرد	فارس	۱/۸۲۱	۱۳۹۹/۱۱/۱۱
۱۱۳	چاه ورز	چاه ورز	لامرد	فارس	۲/۳۹۱	۱۳۹۶/۱۲/۲۸
۱۱۴	فال	گله دار	مهر	فارس	۳/۷۵۷	۱۳۹۷/۱۲/۱۱
۱۱۵	زنگی آباد	مرکزی	مرودشت	فارس	۴/۲۷۳	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۱۱۶	فتح آباد	مرکزی	مرودشت	فارس	۴/۷۳۹	۱۴۰۰/۰۴/۰۵
۱۱۷	فاروق	سیدان	مرودشت	فارس	۵/۸۶۰	۱۳۹۷/۱۲/۱۱
۱۱۸	زیاران	مرکزی	آبیک	قزوین	۳/۷۴۹	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۱۱۹	قشلاق	مرکزی	آبیک	قزوین	۳/۷۹۸	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۱۲۰	عصمت آباد	مرکزی	بوئین زهرا	قزوین	۲/۹۸۶	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۱۲۱	هزار کانیان	سارال	دیواندره	کردستان	۵۴۴	۱۳۹۷/۱۲/۲۶

ردیف	شهر	بخش	تابعیت	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه
			شهرستان			
۱۲۲	سنته	امام	سقز	کردستان	۲۳۱	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۱۲۳	حسین آباد	حسین آباد	سنندج	کردستان	۱/۵۹۴	۱۳۹۶/۱۱/۱۱
۱۲۴	مالوجه	دلبران	قروه	کردستان	۴/۱۶۴	۱۴۰۰/۰۳/۰۴
۱۲۵	علی آباد	صوغان	ارزوئیه	کرمان	۱/۷۷۹	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۱۲۶	کشکوئیه	خبر	بافت	کرمان	۲/۷۶۰	۱۳۹۸/۰۷/۲۰
۱۲۷	علی آباد عمران	مرکزی	جیرفت	کرمان	۶/۱۷۰	۱۳۹۸/۰۷/۲۰
۱۲۸	رحمت آباد	مرکزی	ریگان	کرمان	۵/۰۵۵	۱۳۹۹/۰۵/۲۹
۱۲۹	عباس آباد سردار	مرکزی	ریگان	کرمان	۵/۱۲۵	۱۳۹۹/۰۵/۲۹
۱۳۰	جوادیه الهیه	نوق	رفسنجان	کرمان	۴/۱۳۲	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۱۳۱	سی ریز	یزدان آباد	زرنند	کرمان	۳/۶۷۱	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۱۳۲	دهنو اسلام آباد	نگین کویر	فهرج	کرمان	۳/۳۶۷	۱۳۹۸/۰۷/۲۰
۱۳۳	حور پاسفید	حور	فاراب	کرمان	۶۷۳	۱۳۹۸/۰۷/۱۴
۱۳۴	چاه داد خدا	چاه داد خدا	قلعه گنج	کرمان	۱/۲۷۵	۱۳۹۶/۱۲/۱۳
۱۳۵	رمشک	چاه داد خدا	قلعه گنج	کرمان	۳/۵۸۹	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۱۳۶	ده کهان	مرکزی	کهنوج	کرمان	۳/۷۸۷	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۱۳۷	چاه مرید	چاه مرید	کهنوج	کرمان	۱/۳۶۲	۱۳۹۸/۰۷/۱۴
۱۳۸	شروینه	کلاشی	جوانرود	کرمانشاه	۵۹۹	۱۳۹۶/۱۱/۲۸
۱۳۹	میر آباد	زمکان	ثلاث باباجانی	کرمانشاه	۹۶۶	۱۳۹۷/۱۲/۱۳
۱۴۰	قلعه	بیلوار	کرمانشاه	کرمانشاه	۱/۱۳۰	۱۳۹۶/۱۱/۲۸
۱۴۱	سپیدار	سپیدار	بویر احمد	کهگیلویه و بویر احمد	۱/۰۵۳	۱۳۹۸/۱۰/۱۴
۱۴۲	بوستان	بوستان	باشت	کهگیلویه و بویر احمد	۱/۲۴۸	۱۳۹۷/۰۴/۱۰
۱۴۳	سرآسیاب یوسفی	سرآسیاب یوسفی	بهمنی	کهگیلویه و بویر احمد	۹۸۴	۱۴۰۰/۰۴/۰۳
۱۴۴	قلعه ممبی	ممبی	بهمنی	کهگیلویه و بویر احمد	۶۶۸	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۱۴۵	سیجوال	سیجوال	ترکمن	گلستان	۳/۷۴۷	۱۳۹۸/۰۴/۲۵
۱۴۶	کرد	داشلی برون	گنبد کاووس	گلستان	۵/۶۱۶	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۱۴۷	صادق آباد	لوه	گالیکش	گلستان	۱/۵۹۳	۱۳۹۶/۱۰/۲۷
۱۴۸	گلیداغ	گلیداغ	مراوه تپه	گلستان	۲/۰۱۹	۱۳۹۶/۱۰/۲۷
۱۴۹	دوزین	کوهسارات	مینودشت	گلستان	۵/۷۳۷	۱۳۹۶/۱۱/۲۸
۱۵۰	پیر بازار	مرکزی	رشت	گیلان	۵/۳۷۳	۱۳۹۹/۱۰/۱۳
۱۵۱	چمن سلطان	بربرود شرقی	الیگودرز	لرستان	۲/۰۹۱	۱۳۹۶/۱۲/۱۵
۱۵۲	شاپور آباد	بربرود غربی	الیگودرز	لرستان	۱/۵۲۲	۱۳۹۶/۱۲/۱۵

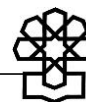

ردیف	شهر	بخش	تابعیت	استان	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ مصوبه
			شهرستان			
۱۵۳	تیتکان بزئوید	ذلقی	الیگودرز	لرستان	۳۷۸	۱۳۹۹/۱۱/۲۹
۱۵۴	ونایی	اشترینان	بروجرد	لرستان	۴/۸۶۲	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۱۵۵	سرآب حمام	مرکزی	پلدختر	لرستان	۴/۰۵۴	۱۳۹۹/۱۰/۱۳
۱۵۶	چم پلک	شاهپوند	چگنی	لرستان	۷۰۷	۱۳۹۸/۰۷/۲۱
۱۵۷	برخوردار	خواه	دلفان	لرستان	۱/۸۸۳	۱۳۹۹/۰۸/۱۰
۱۵۸	سوری	سوری	رومشکان	لرستان	۳/۸۳۲	۱۳۹۸/۰۴/۲۵
۱۵۹	بابکان	دشت سر	آمل	مازندران	۴/۴۹۹	۱۳۹۶/۱۱/۱۱
۱۶۰	فرح آباد	رود پی شمالی	ساری	مازندران	۲/۲۱۷	۱۳۹۶/۱۰/۱۸
۱۶۱	آکند	رودپی	ساری	مازندران	۱/۴۱۶	۱۳۹۹/۰۹/۱۱
۱۶۲	آستانه سرا	دهفری	فریدونکنار	مازندران	۴/۵۳۸	۱۴۰۰/۰۳/۲۲
۱۶۳	طبق ده	گهرباران	میاندوود	مازندران	۲/۰۲۳	۱۳۹۷/۱۰/۱۵
۱۶۴	تلخاب	خنجین	فراهان	مرکزی	۳/۶۸۱	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۱۶۵	کوهیچ	مرکزی	بستک	هرمزگان	۳/۵۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۱۶۶	هنگویه	جناح	بستک	هرمزگان	۴/۲۹۵	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۱۶۷	پل	مرکزی	خمیر	هرمزگان	۵/۹۴۳	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۱۶۸	بالاشهر	جغین	رودان	هرمزگان	۱/۲۷۷	۱۳۹۶/۱۱/۰۲
۱۶۹	رمکان	مرکزی	قشم	هرمزگان	۴/۴۷۳	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۱۷۰	لافت	مرکزی	قشم	هرمزگان	۴/۶۶۸	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۱۷۱	طبل	حرا	قشم	هرمزگان	۱/۰۵۱	۱۳۹۸/۰۷/۰۶
۱۷۲	بندزرک	بندزرک	میناب	هرمزگان	۴/۷۹۶	۱۳۹۶/۱۰/۱۱
۱۷۳	کرگان	بندزرک	میناب	هرمزگان	۵/۲۸۲	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۱۷۴	زهوکی	بندزرک	میناب	هرمزگان	۴/۴۵۱	۱۴۰۰/۰۵/۰۵
۱۷۵	پالیز	مرکزی	اسد آباد	همدان	۴/۱۴۱	۱۳۹۹/۰۲/۳۱
۱۷۶	کرفس	شاهنجرین	درگزین	همدان	۴/۱۵۵	۱۳۹۷/۱۲/۱۳
۱۷۷	خرانق	خرانق	اردکان	یزد	۴۳۷	۱۳۹۹/۰۴/۱۶
۱۷۸	بخ	گاریزات	تفت	یزد	۷۱۸	۱۳۹۸/۰۲/۱۸
۱۷۹	مجمومرد	مرکزی	اشکذر	یزد	۷/۵۶۵	۱۳۹۹/۰۴/۰۹

مأخذ: داده‌های ارسالی وزارت کشور به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای اسلامی (نامه شماره ۱۷۱۹۵۰، مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۵).

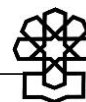
جدول ۲. دهستان‌های ایجاد شده در دولت دوازدهم

ردیف	دهستان	مرکز دهستان	تابعیت			مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
			بخش	شهرستان	استان				
۱	چهاردانگه جنوبی	کورن	چهاردانگه	هوراند	آذربایجان شرقی	۱۷۰/۱۸	۱۵۸۴	۴۰۱۹	۱۳۹۷/۰۸/۱۳
۲	مهران رود	هروی	باسمنج	تبریز	آذربایجان شرقی	۳۵۳/۶۱	-	۱۹۹۴۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۳	یالقوز آغاج	یالقوز آغاج	کشکسرای	مرند	آذربایجان شرقی	۴۷/۴۰	-	۵۴۱۵	۱۳۹۹/۱۰/۱۰
۴	نقدوز	نقدوز	فندقلو	اهر	آذربایجان شرقی	۱۵۸/۹۶	۴۱۸۰	۳۴۸۵	۱۳۹۷/۰۸/۱۳
۵	فیرورق شمالی	فشلاق فیرورق	فیرورق	خوی	آذربایجان غربی	۲۸۳/۳۲	-	۵۱۴۱	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۶	نادرگلی	نادرگلی	مرکزی	باروق	آذربایجان غربی	۱۱۷/۶۴	- ۴۰۰۰ نرخ رشد	۳۷۳۱	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۷	قپچاق	قپچاق	مرکزی	چهاربرج	آذربایجان غربی	۴۴/۳۲	-	۵۸۵۲	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۸	فسندوز	فسندوز	فیروزآباد	چهاربرج	آذربایجان غربی	۱۹۰/۸۱	نرخ رشد	۳۸۶۲	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۹	مظفر آباد	مظفر آباد	بکتاش	میاندوآب	آذربایجان غربی	۴۲/۲۴	-	۱۰۰۵۸	۱۳۹۹/۲/۲۱
۱۰	اصلاندوز شرقی	آق قباق سفلی	مرکزی	اصلاندوز	اردبیل	۹۱/۷۷	-	۶۶۰۱	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۱۱	دره رود شمالی	آقا محمد بیگلو	دره رود	انگوت	اردبیل	۱۹۸/۳۸	۳۶۷۷	۲۵۰۲	۱۳۹۹/۰۹/۱۶
۱۲	دره رود جنوبی	قره خان بیگلو	دره رود	انگوت	اردبیل	۱۵۷/۴۲	۳۰۲۵	۳۷۳۵	۱۳۹۹/۰۹/۱۶
۱۳	بران	بران سفلی	بران	اصلاندوز	اردبیل	۱۸۸/۶۴	-	۳۶۸۱	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۱۴	هاشم آباد	هاشم آباد	مرکزی	هرند	اصفهان	۳۷۶/۵۰	-	۳۴۷۱	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۱۵	کلیشاد	کلیشاد	اژیه	هرند	اصفهان	۳۹۹/۲۹	-	۴۲۲۶	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۱۶	کفروود	جندان	رودشت	ورزنه	اصفهان	۴۷/۰۹	-	۵۲۴۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۱۷	گاو خونی جنوبی	اشکهران	مرکزی	ورزنه	اصفهان	۸۹۷/۶۰	-	۳۹۳۷	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۱۸	عرب آباد افشار	عرب آباد افشار	مرکزی	چهارباغ	البرز	۸۰/۱۴	-	۳۱۹۲	۱۳۹۹/۰۹/۱۶
۱۹	اغلان تپه	اغلان تپه	رامجین	چهارباغ	البرز	۲۸/۳۶	-	۷۱۶۵	۱۳۹۹/۰۹/۱۶
۲۰	حاجی بختیار	چکا	مرکزی	چوار	ایلام	۳۵۷/۲۶	۲۵۲۰	۱۳۴۳	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۲۱	داجیوند	مهدیه	مرکزی	هلیلان	ایلام	۱۱۹/۶۶	-	۲۷۲۱	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۲۲	داربید	سرچم	جزمان	هلیلان	ایلام	۱۳۱/۵۱	۱۳۵۰	۳۳۱۵	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۲۳	دال پری	جلیزی بالا	موسیان	دهلران	ایلام	۵۳۳/۸۱	-	۱۶۹۹	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۲۴	چکر	پاقلعه	بولی	چوار	ایلام	۱۰۵/۸۴	۳۶۶۸	۳۲۱	۱۳۹۹/۰۸/۱۱

ردیف	دهستان	مرکز دهستان	تابعیت			مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
			بخش	شهرستان	استان				
۲۵	چاه کوتاه	چاه کوتاه	چغادک	بوشهر	بوشهر	۳۳۳/۸۹	-	۵۶۰۱	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۲۶	دویره	دویره	چغادک	بوشهر	بوشهر	۲۰۲/۴۷	-	۶۲۱۱	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۲۷	تمبک	قلعه میان	مرکزی	کنگان	بوشهر	۱۱۲/۷۱	-	۱۰۲۳۵	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۲۸	شیرینو	شیرینو	سیراف	کنگان	بوشهر	۱۳۳/۴۸	-	۱۰۴۴۳	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۲۹	سپیدار	سونک	ارمند	خانمیرزا	چهارمحال و بختیاری	۱۱۸/۷۷	۴۳۰۸	۶۶۳۸	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۳۰	نوغاب	نوغاب	مرکزی	درمیان	خراسان جنوبی	۷۰۶/۱۲	-	۷۶۷۳	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۳۱	کوشکک	کوشکک	قهستان	درمیان	خراسان جنوبی	۲۷۴/۳۹	۱۲۳۴	۳۶۷۳	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۳۲	گرم تمام ده	گرم تمام ده	شوسف	نهبندان	خراسان جنوبی	۲۰۶۵/۰۰	۱۰۰۹	۲۴۰۱	۱۳۹۹/۰۷/۳۰
۳۳	سهل آباد	سهل آباد	سرداران	نهبندان	خراسان جنوبی	۹۴۵/۲۷	-	۲۲۲۸	۱۳۹۹/۰۷/۳۰
۳۴	سیدال	سیدال	سرداران	نهبندان	خراسان جنوبی	۱۲۹۳/۴۱	۲۰۰	۱۰۵۱	۱۳۹۹/۰۷/۳۰
۳۵	استای	کاریز کهندل	جنت آباد	صالح آباد	خراسان رضوی	۵۴۵/۷۱	-	۴۴۸۴	۱۳۹۷/۰۷/۱۵
۳۶	حکیم آباد	حکیم آباد	سید آباد	چناران	خراسان رضوی	۴۵۲/۲۹	۱۵۷۰	۵۲۹۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۳۷	سید آباد	چهارمهن	سید آباد	چناران	خراسان رضوی	۳۸۳/۹۰	۲۳۵	۱۲۲۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۳۸	غیاث آباد	غیاث آباد	رادکان	چناران	خراسان رضوی	۶۸۰/۳	-	۵۱۱۲	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۳۹	چشمه سبز	چنار	گلمکان	گلپهر	خراسان رضوی	۳۸۸/۷۷	-	۴۷۰۶	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۴۰	نوبهار	نوبهار	مرکزی	گلپهر	خراسان رضوی	۲۹۵/۰۲	-	۶۹۶۲	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۴۱	حشمتیه	حشمتیه	اسحاق آباد	زبرخان	خراسان رضوی	۳۱۸/۳۶	-	۴۰۵۷	۱۳۹۹/۰۲/۲۱
۴۲	بهار	شفیع	آبکوه	قوچان	خراسان رضوی	۶۳۸/۵۹	-	۶۳۸۵	۱۳۹۹/۰۹/۲۶
۴۳	رزق آباد	رزق آباد	فرح دشت	کاشمر	خراسان رضوی	۱۸۱/۸۳	-	۶۰۳۱	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۴۴	قلعه بالا	جردوی	فرح دشت	کاشمر	خراسان رضوی	۲۵۹/۲۰	-	۶۹۲۳	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۴۵	یزدان	یزدان آباد سفلی	قوچان عتیق	قوچان	خراسان رضوی	۲۹۷/۸۹	۱۱۳۵۱	۸۹۱۸	۱۳۹۹/۰۹/۲۶
۴۶	کوه سفید	تولا	مرکزی	کوهسرخ	خراسان رضوی	۲۶۴/۶۰	-	۵۴۱۶	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۴۷	نوده انقلاب	چرو	نوده انقلاب	خوشاب	خراسان رضوی	۱۷۹/۴۴	۱۴۲۷	۴۶۲۳	۱۳۹۸/۰۳/۲۹
۴۸	چرم	چرم کهنه	مرکزی	کلات	خراسان رضوی	۳۸۱/۰۵	۳۱۲	۳۶۸۸	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۴۹	لاین	احمد آباد	هزار مسجد	کلات	خراسان رضوی	۱۸۱/۴۸	۴۹۲۶	۱۸۷۴	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۵۰	شیوند	نوشیوند	قارون	دزپارت	خوزستان	۳۸۰/۵۶	-	۲۳۳۷	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۵۱	کرخا	خویس	شاوور	کرخه	خوزستان	۱۶۷/۶۷	-	۹۲۰۷	۱۳۹۹/۰۹/۱۶
۵۲	بارانگرد	بارانگرد	قلعه تل	باغ ملک	خوزستان	۱۲۱/۰۱	-	۳۱۷۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۵۳	تشویر	تشویر	گیلوان	طارم	زنجان	۲۸۵/۰۷	-	۵۸۲۱	۱۳۹۷/۱۲/۰۵
۵۴	توپقره	توپقره	دوتپه	خدا بنده	زنجان	۱۶۳/۷۱	-	۶۶۷۰	۱۳۹۹/۰۲/۲۱

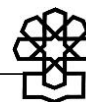
ردیف	دهستان	مرکز دهستان	تابعیت			مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
			بخش	شهرستان	استان				
۵۵	امامزاده عبدالله	امامزاده عبدالله	مرکزی	سرخه	سمنان	۲۲۷۳/۷۴	-	۱۴۱	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۵۶	مومن آباد	مومن آباد	هفدر	سرخه	سمنان	۱۷۴/۱۴	-	۱۷۹۶	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۵۷	آبادان	آبادان	دامن	ایران شهر	سیستان و بلوچستان	۴۸۲/۷۰	-	۶۳۳۹	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۵۸	بلوچی	بلوچی	نسکند	سرباز	سیستان و بلوچستان	۲۸۷/۲۸	-	۲۵۳۵	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۵۹	کرباسک	کرباسک	کرباسک	زابل	سیستان و بلوچستان	۷۵/۲۹	-	۶۵۴۲	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۶۰	ژاله ای	ژاله ای	کرباسک	زابل	سیستان و بلوچستان	۱۶۳/۶۸	-	۷۸۴۱	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۶۱	حیدر آباد	حیدر آباد	مرکزی	زابل	سیستان و بلوچستان	۵۹/۳۷	-	۵۶۶۱	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۶۲	بیلری	بیلری	پشتکوه	خاش	سیستان و بلوچستان	۳۵۵۸/۸۷	۱۷۰۰	۹۰۴۰	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۶۳	بیرک شرقی	چد بالا	بیرک	مهرستان	سیستان و بلوچستان	۶۱۸/۲۳	-	۴۰۲۲	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۶۴	چاه احمد	چاه احمد	نازیل	تفتان	سیستان و بلوچستان	۲۸۶/۲۲	-	۴۵۳۴	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۶۵	قلعه نو	قلعه نو	جزینک	زهک	سیستان و بلوچستان	۳۵۳/۷۳	-	۴۹۷۳	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۶۶	گوری	گوری	خمک	زهک	سیستان و بلوچستان	۲۹/۱۵	-	۵۴۴۴	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۶۷	خیر آباد	خیر آباد	مرکزی	بمپور	سیستان و بلوچستان	۴۸۵/۳۳	-	۱۰۰۴۰	۱۳۹۷/۰۸/۱۳
۶۸	درگس	درگز	باهو کلات	دشتیاری	سیستان و بلوچستان	۷۹۰/۸۴	-	۱۰۸۲۹	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۶۹	بانست	بانست	مرکزی	کنارک	سیستان و بلوچستان	۳۶۰/۷۰	-	۸۵۵۳	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۰	تنبلان	تنبلان	کاروان	زر آباد	سیستان و بلوچستان	۱۵۴۶/۴۰	-	۳۸۱۸	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۱	اسماعیل چاه	اسماعیل چاه	مرکزی	زر آباد	سیستان و بلوچستان	۶۶۷/۴۲	۱۵۰۰	۳۰۱۴	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۲	دهی	دهی	مرکزی	مهرستان	سیستان و بلوچستان	۷۲۲/۷۷	-	۴۷۳۷	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۳	سرسوره	سرسوره	پسکوه	سیب سوران	سیستان و بلوچستان	۱۶۴۴/۳۳	-	۷۶۰۵	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۴	شندان	مراد آباد	مرکزی	سیب سوران	سیستان و بلوچستان	۴۰۷/۰۴	۱۶۰۰	۴۷۴۵	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۵	شیر آباد	کاواری	گوهر کوه	تفتان	سیستان و بلوچستان	۱۲۲۵/۲۲	-	۵۰۱۹	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۷۶	بجاربازار	بجاربازار	پیرسهراب	چاهبهار	سیستان و بلوچستان	۲۶۷/۸۶	-	۶۶۳۰	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۷	وشنام دری	وشنام دری	مرکزی	چاهبهار	سیستان و بلوچستان	۷۰۲/۰۶	-	۱۳۵۳۳	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۸	تنگ	تنگ	کهیر	کنارک	سیستان و بلوچستان	۱۳۶۶/۱۰	-	۶۱۳۸	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۷۹	کوهک	کوهک	مهرگان	سراوان	سیستان و بلوچستان	۹۷۴/۱۴	-	۵۳۵۰	۱۳۹۷/۰۸/۱۳
۸۰	گزور	گزور بالا	مینان	سرباز	سیستان و بلوچستان	۱۹۶/۶۱	-	۴۱۴۵	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۸۱	بتک سرحد	بتک سرحد	پیپ	لاشار	سیستان و بلوچستان	۶۲۰/۹۰	-	۶۳۷۳	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۸۲	زیربانداز	زیربانداز	مرکزی	لاشار	سیستان و بلوچستان	۵۵۱/۶۴	-	۵۹۲۸	۱۴۰۰/۰۴/۱۳
۸۳	مچان	مچان	کیشکور	سرباز	سیستان و بلوچستان	۶۱۹/۴۴	-	۳۸۰۴	۱۳۹۸/۰۹/۱۳
۸۴	میر آباد	میر آباد	کلاتان	بمپور	سیستان و بلوچستان	۱۰۷۴/۰۴	-	۱۰۱۲۸	۱۳۹۷/۰۸/۱۳
۸۵	شند اشکندان	شند اشکندان	کله گان	گلشن	سیستان و بلوچستان	۶۰۲/۴۶	۱۵۰۰	۲۳۴۸	۱۳۹۹/۱۰/۱۷

ردیف	دهستان	مرکز دهستان	تابعیت			مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
			بخش	شهرستان	استان				
۸۶	سینگان	سینگان	مرکزی	گلشن	سیستان و بلوچستان	۱۴۹۵/۵۳	۲۱۵۲	۱۶۸۹	۱۳۹۹/۱۰/۱۷
۸۷	ابوالحیات	دیکانک	کوهمره	کوه چنار	فارس	۲۸۳/۸۳	۹۲۸	۵۷۱۵	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۸۸	ارژنگ	قنات ابراهیم	باغ صفا	سر چهان	فارس	۴۹۹/۴۹	۳۹۶۹	۳۰۲۸	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۸۹	امامزاده علی (ع)	لاهیجی	رحمت آباد	زرقان	فارس	۸۴/۲۸	۳۸۲	۹۱۸	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۹۰	اوز	کهنه	مرکزی	اوز	فارس	۶۸۵/۲۸	۱۰۱۲	۲۱۷۲	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۹۱	پراشکفت	ده گردو	جوزار	ممسنی	فارس	۲۲۴/۸۵	۷۰۱۴	۱۱۹۹	۱۳۹۷/۱۲/۲۲
۹۲	حسامی	جمال آباد	مرکزی	سر چهان	فارس	۴۲۱/۳۴	-	۱۶۳۷	۱۴۰۰/۰۴/۰۲
۹۳	مروشکان	مروشکان	توجدی	سر چهان	فارس	۱۸۵/۴۴	-	۳۵۷۷	۱۴۰۰/۰۴/۰۲
۹۴	چاه گز	چاه سوار آغا	حنا	بختگان	فارس	۹۳۰/۶۰	۲۴۹	۴۴۴۹	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۹۵	چنار شاهیجان	حکیم باشی بالا	مرکزی	کوه چنار	فارس	۸۱/۱۴	۶۱۴	۷۱۰۱	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۹۶	راهگان شمالی	تادوان	راهگان	خفر	فارس	۶۲۳/۷۷	۱۱۲۶	۵۹۷۱	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۹۷	کمالی	کمالی	خیرگو	لامرد	فارس	۱۴۲/۲۹	-	۲۷۷۷	۱۳۹۹/۰۵/۲۶
۹۸	کهنویه	کهنویه	علامرودشت	لامرد	فارس	۶۳۲/۴۰	۱۳۱۱	۳۷۶۳	۱۳۹۹/۰۵/۲۶
۹۹	دارنگون	حسین آباد	سیاخ دارنگون	شیراز	فارس	۵۲۶/۱۱	۶۴۶۱	۴۶۵۲	۱۴۰۰/۰۴/۰۲
۱۰۰	قلات	قلات	بید شهر	اوز	فارس	۳۰۹/۷۰	۱۰۱۲	۵۵۵۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۱۰۱	هفت خوان	دشمن زیاری	بانس	بیضاء	فارس	۲۱۲/۵۸	۴۱۰	۴۸۸۶	۱۳۹۸/۰۷/۱۰
۱۰۲	کهندان	کهندان	قاهان	جعفر آباد	قم	۲۱۰/۸۶	-	۷۱۴	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۰۳	باقر آباد	باقر آباد	مرکزی	جعفر آباد	قم	۳۲۷/۰۷	-	۳۲۷۱	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۰۴	خاوه	خاوه	فردو	کهنک	قم	۱۳۴/۲۲	-	۱۲۹۲	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۰۵	کرمجکان	کرمجکان	مرکزی	کهنک	قم	۳۸۶/۲۲	-	۸۷۰۱	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۰۶	ابارق	ابارق	دهبکری	بم	کرمان	۱۵۰/۱/۸۸	-	۸۲۸۷	۱۳۹۷/۱۲/۱۲
۱۰۷	دریجان	دریجان	مرکزی	بم	کرمان	۷۷۵/۷۵	-	۸۱۱۹	۱۳۹۷/۱۲/۱۲
۱۰۸	فردوس	فردوس	اسفندقه	جیرفت	کرمان	۲۱۰۳/۵۳	-	۴۵۴۰	۱۳۹۷/۱۲/۱۲
۱۰۹	زمکان شمالی	خمگران	زمکان	ثلاث باباجانی	کرمانشاه	۲۳۳/۴۸	۲۵۰۰	۲۰۵۶	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۱۱۰	دالون	جوکار	مرکزی	مارگون	کهگیلویه و بویراحمد	۳۲۴/۹۱	۴۲۴۵	۲۶۱۴	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۱۱۱	سیوکی	سیوکی جلیل	سپیدار	بویر احمد	کهگیلویه و بویراحمد	۲۳۵/۳۹	۲۴۰۵	۲۶۸۹	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۱۱۲	رود تلخ	نرمون	ممبی	بهمنی	کهگیلویه و بویراحمد	۲۱۹/۶۶	۲۲۵۰	۱۶۶۵	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۱۱۳	آب الوان	آب الوان	سرآسیاب	بهمنی	کهگیلویه و	۶۲/۳۴	۳۰۰۰	۱۰۳۰	۱۳۹۹/۱۲/۲۷

ردیف	دهستان	مرکز دهستان	تابعیت			مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
			بخش	شهرستان	استان				
			یوسفی		بویراحمد				
۱۱۴	شوروم	پوله	زیلائی	مارگون	کهگیلویه و بویراحمد	۲۳۰/۱۰	-	۳۷۱۳	۱۳۹۸/۱۰/۰۸
۱۱۵	بهمبر	بیشه گاه	ضیابر	صومعه سرا	گیلان	۵۵/۵۰	-	۴۰۱۱	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۱۶	اباتر	اباتر	طاهر گوراب	صومعه سرا	گیلان	۲۶/۴۲	-	۲۹۵۱	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۱۷	پیشخوان	پیشخوان	مرکزی	صومعه سرا	گیلان	۵۷/۶۹	-	۳۷۷۳	۱۴۰۰/۰۲/۱۵
۱۱۸	شیروان غربی	بزازنا	شیروان	بروجرد	لرستان	۱۸۱/۴۷	-	۸۱۴۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۱۱۹	فرشکی	پرشکی چوکام	چوکام	خمام	گیلان	۲۱/۵۶	-	۵۶۳۴	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۱۲۰	بلده شرقی	نعمت آباد	خرم آباد	تنکابن	مازندران	۱۶/۳۳	-	۱۱۱۰۸	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۱۲۱	میاندانمان	لتاک	کوهستان	تنکابن	مازندران	۱۰۴/۸۷	-	۵۶۱۳	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۱۲۲	رحمت آباد	رحمت آباد	زاویه	زرنديه	مرکزی	۶۴۳/۳۶	-	۲۰۴۷	۱۴۰۰/۰۲/۲۲
۱۲۳	جلابی	جلابی	تخت	بندر عباس	هرمزگان	۳۱۷/۳۳	-	۷۶۵۵	۱۳۹۹/۰۹/۲۶
۱۲۴	حسن لنگی	حسن لنگی بالا	شمیل	بندر عباس	هرمزگان	۲۴۲/۲۰	-	۷۲۰۶	۱۳۹۹/۰۹/۲۶
۱۲۵	اسلام آباد	اسلام آباد	بیکاه	رودان	هرمزگان	۳۶/۷۵	-	۵۶۱۸	۱۳۹۹/۰۹/۲۶
۱۲۶	درگزین شرقی	کاج	شاهنجرین	درگزین	همدان	۷۱/۸۹	-	۵۱۶۰	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۱۲۷	درگزین غربی	بهکندان	مرکزی	درگزین	همدان	۷۶/۰۸	-	۲۹۷۳	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۱۲۸	شهریاری	شهریاری علیا	چاهک	خاتم	یزد	۴۴۱/۲۵	-	۱۲۹۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۱
۱۲۹	توتک	توتک	ایثار	مروست	یزد	۲۸۸/۸۵	۲۳۷۵	۴۲۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۷
۱۳۰	مبارکه	مبارکه	مرکزی	مروست	یزد	۳۹۷۹/۹۹	۲۳۷۵	۳۶۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۷

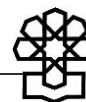
مأخذ: همان.

جدول ۳. بخش‌های ایجاد شده در دولت دوازدهم

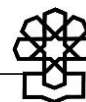
ردیف	بخش	مرکز بخش	شهرستان	تابعیت استان	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
۱	فندقلو	تازه کند	اهر	آذربایجان شرقی	۵۰۸/۷۸	۴۱۸۰	۹/۸۳۳	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۲	باسمنج	باسمنج	تبریز	آذربایجان شرقی	۵۸۲/۴۴	-	۶۱/۳۸۸	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۳	کشکسرای	کشکسرای	مرند	آذربایجان شرقی	۵۶۳/۸۸	-	۳۱/۸۸۲	۱۳۹۹/۱۰/۱۳
۴	چهاردانگه	آق براز	هوراند	آذربایجان شرقی	۲۷۹/۷۷	۱۵۸۴	۷/۶۹۳	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۵	فیروزق	فیروزق	خوی	آذربایجان غربی	۶۰۴/۸۴	۱۱۱۵	۱۹/۶۶۴	۱۳۹۷/۱۲/۱۱
۶	ربط	ربط	سردشت	آذربایجان غربی	۴۳۱/۹۸	-	۲۶/۱۰۸	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۷	نختالو	نختالو	باروق	آذربایجان غربی	۶۶۳/۱۵	-	۶/۵۸۵	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۸	فیروز آباد	فیروز آباد	چهاربرج	آذربایجان غربی	۲۱۳/۹۸	۲۴۸۱- جمعیت شناور	۱۰/۵۲۹	۱۴۰۰/۰۵/۰۳
۹	بکتاش	بکتاش	میانداوآب	آذربایجان غربی	۸۵/۴۰	-	۲۳/۹۰۹	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۱۰	بران	بران علیا	اصلاندوز	اردبیل	۳۴۶/۸۷	-	۸/۴۴۹	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۱۱	دره رود	زیوه	انگوت	اردبیل	۳۵۵/۷۹	۶۷۰۲	۶/۲۳۷	۱۳۹۹/۰۹/۱۸
۱۲	رودشت	کفران	ورزنه	اصفهان	۲۶۲/۰۰	-	۹/۰۷۴	۱۴۰۰/۰۵/۰۳
۱۳	اژیه	اژیه	هرند	اصفهان	۵۹۳/۱۵	-	۷/۹۴۲	۱۴۰۰/۰۵/۰۳
۱۴	سیستان	سجری	کوهپایه	اصفهان	۱۴۰۳/۶۵	-	۸/۱۷۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۱۵	موگویی	اسلام آباد	فریدونشهر	اصفهان	۸۸۰/۹۶	۸۰۰۰	۵/۸۹۱	۱۴۰۰/۰۱/۱۷
۱۶	مهاباد	مهاباد	اردستان	اصفهان	۱۷۵۲/۸۵	۱۲۳۲	۷/۷۷۵	۱۳۹۷/۱۲/۲۶
۱۷	رامجین	رامجین	چهارباغ	البرز	۵۹/۱۱	-	۲۱/۵۷۱	۱۳۹۹/۰۹/۱۸
۱۸	بولی	گنجوان	چوار	ایلام	۶۴۶/۸۶	۳۳۳۴	۱/۰۲۱	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۱۹	دشت عباس	دشت عباس	دهلران	ایلام	۱۷۷۲/۵۰	۳۶۸۳	۱۱/۰۱۷	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۲۰	جرمان	چشمه ماهی	هلیلان	ایلام	۴۶۸/۷۳	-	۵/۸۲۹	۱۳۹۸/۱۰/۱۴
۲۱	چغادک	چغادک	بوشهر	بوشهر	۵۳۶/۳۷	-	۳۰/۵۱۴	۱۳۹۸/۱۰/۱۴

ردیف	بخش	مرکز بخش	شهرستان	تابعیت	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
				استان				
۲۲	سیراف	سیراف	کنگان	بوشهر	۲۷۲/۳۰	-	۲۱/۳۲۵	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۲۳	جوقین	فردوسیه	شهریار	تهران	۱۷۵/۲۸	-	۶۷/۷۶۴	۱۳۹۷/۰۸/۲۱
۲۴	ارمند	ارمند	خانمیرزا	چهار محال وبختیاری	۳۸۵/۲۵	۴۳۰۸	۱۷/۳۶۸	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۲۵	شاخانات	گازار	بیرجند	خراسان جنوبی	۵۴۸/۶۹	۲۱۰۰	۷/۹۶۶	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۲۶	میاندشت	بورنگ	درمیان	خراسان جنوبی	۷۲۵/۴۵	۲۵۰۰	۹/۲۳۳	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۲۷	اسلامیه	اسلامیه	فردوس	خراسان جنوبی	۱۱۱۰/۵۳	-	۱۴/۲۶۷	۱۳۹۹/۰۲/۳۱
۲۸	سرداران	دهک	نهبندان	خراسان جنوبی	۳۱۰۲/۹۲	۱۲۰۰	۷/۲۹۴	۱۳۹۹/۰۷/۳۰
۲۹	اسحاق آباد	اسحق آباد	زبرخان	خراسان رضوی	۴۷۲/۰۲	-	۱۱/۲۳۴	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۳۰	آبکوه	آبکوه	قوچان	خراسان رضوی	۱۱۷۵/۰۸	۴۳۰۱	۱۵/۱۱۵	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۳۱	قوچان عتیق	شهرکهنه	قوچان	خراسان رضوی	۶۲۳/۰۲	۲۴۳۹	۲۴/۹۹۹	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۳۲	بررود	طرق	کوهسرخ	خراسان رضوی	۸۸۱/۳۵	-	۷/۹۷۰	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۳۳	جنت آباد	جنت آباد	صالح آباد	خراسان رضوی	۷۳۶/۲۵	-	۸/۱۶۲	۱۳۹۷/۰۷/۱۷
۳۴	هزار مسجد	حسن آباد	کلات	خراسان رضوی	۴۱۴/۳۴	۵۲۹۶	۶/۰۷۵	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۳۵	شامکان	شامکان	ششتمد	خراسان رضوی	۱۸۴۱/۴۱	-	۱۰/۱۵۶	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۳۶	فرح دشت	قلعه بالا	کاشمر	خراسان رضوی	۴۴۱/۰۳	-	۱۲/۹۵۴	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۳۷	گلمکان	گلمکان	گلپهارد	خراسان رضوی	۶۰۷/۰۵	-	۱۷/۳۱۰	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۳۸	رادکان	رادکان	چناران	خراسان رضوی	۳۸۱/۷۵	-	۱۰/۰۸۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۳۹	سید آباد	سید آباد	چناران	خراسان رضوی	۸۳۶/۱۹	-	۱۱/۸۳۶	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۴۰	نوده انقلاب	نوده انقلاب	خوشاب	خراسان رضوی	۴۲۱/۲۴	۲۹۰۰	۹/۱۵۰	۱۳۹۸/۰۴/۰۱
۴۱	قارون	ملاح	دزپارت	خوزستان	۶۲۷/۴۱	-	۶/۰۵۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۴۲	قلعه تل	قلعه تل	باغ ملک	خوزستان	۳۷۵/۸۳	-	۱۸/۲۸۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۴۳	مرکزی	الوان	کرخه	خوزستان	۱۱۵۴/۶۵	-	۴۶/۰۰۹	۱۳۹۹/۰۹/۱۸
۴۴	دو تپه	دو تپه	خدا بنده	زنجان	۶۰۸/۲۹	-	۱۴/۸۵۶	۱۳۹۹/۰۳/۲۵

ردیف	بخش	مرکز بخش	شهرستان	تابعیت	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
				استان				
۴۵	گیلوان	گیلوان	طارم	زنجان	۶۴۰/۶۸	-	۱۱/۵۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۴۶	دامن	زهلنغان	ایران شهر	سیستان و بلوچستان	۱۰۴۰/۱۹	-	۱۱/۳۹۲	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۴۷	کلاتان	قاسم آباد	بمپور	سیستان و بلوچستان	۲۳۲۷/۶۸	-	۱۶/۸۸۲	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۴۸	نازیل	نازیل	تفتان	سیستان و بلوچستان	۸۸۴/۷۵	-	۱۱/۰۹۷	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۴۹	گوهر کوه	شیر آباد	تفتان	سیستان و بلوچستان	۲۰۲۲/۹۶	-	۱۰/۰۷۸	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۵۰	پیرسهراب	پیرسهراب	چابهار	سیستان و بلوچستان	۸۴۲/۲۳	-	۲۵/۲۶۵	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۵۱	پشتکوه	گورجان	خاش	سیستان و بلوچستان	۵۳۱۱/۷۵	-۴۴۱۳ نرخ رشد	۱۵/۷۲۷	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۵۲	باهو کلات	باهو کلات	دشتیاری	سیستان و بلوچستان	۲۰۴۵/۶۰	-	۳۴/۷۴۸	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۵۳	کریاسک	کریاسک	زابل	سیستان و بلوچستان	۲۳۸/۹۷	-	۱۴/۳۸۳	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۵۴	خمک	خمک	زهک	سیستان و بلوچستان	۵۹/۴۲	-	۱۱/۰۳۷	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۵۵	مهرگان	اسفندک	سراوان	سیستان و بلوچستان	۲۰۰۳/۵۹	-	۱۲/۸۸۰	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۵۶	کله گان	لچی	گلشن	سیستان و بلوچستان	۸۴۱/۴۶	۲۲۱۸	۶/۹۶۲	۱۳۹۹/۱۰/۲۰
۵۷	کیشکور	رئیس آباد	سرباز	سیستان و بلوچستان	۱۲۷۲/۵۲	-	۱۱/۲۷۶	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۵۸	مینان	باتک	سرباز	سیستان و بلوچستان	۴۲۹/۶۰	-	۱۸/۷۳۳	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۵۹	نسکند	نسکند	سرباز	سیستان و بلوچستان	۷۸۷/۷۱	-	۱۳/۸۸۳	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۶۰	پسکوه	پسکوه	سیب سوران	سیستان و بلوچستان	۲۷۹۸/۲۵	۱۷۰۳	۱۶/۲۹۷	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۶۱	کهیر	کهیر	کنارک	سیستان و بلوچستان	۳۱۷۱/۹۰	-	۱۳/۳۹۶	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۶۲	کاروان	سورو	زراآباد	سیستان و بلوچستان	۲۰۱۸/۲۳	-	۸/۹۸۳	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۶۳	بیرک	چاهوک	مهرستان	سیستان و بلوچستان	۱۳۳۲/۸۹	-	۱۱/۰۵۷	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۶۴	پیپ	پیپ	لاشار	سیستان و بلوچستان	۱۱۰۴/۲۹	-	۱۶/۲۰۷	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۶۵	بیدشهر	کوره	اوز	فارس	۶۱۸/۷۱	۱۱۷۱	۱۲/۶۸۹	۱۳۹۸/۰۷/۱۵

ردیف	بخش	مرکز بخش	شهرستان	تابعیت	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
				استان				
۶۶	بهمن و صفاد	صفاد	آباده	فارس	۲۴۱۳/۲۰	۸۳۹۴	۲۶/۸۸۵	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۶۷	حنا	تم شولی	بختگان	فارس	۱۶۸۵/۲۳	۱۷۸۳	۱۱/۱۵۶	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۶۸	باننش	باننش	بیضاء	فارس	۳۳۰/۴۲	۹۹۹	۱۱/۴۱۲	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۶۹	راهگان	خاوران	خفر	فارس	۹۴۷/۹۹	۱۱۷۱	۱۶/۵۱۸	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۷۰	فسارود	پاسخن	داراب	فارس	۴۷۴/۳۵	-	۱۵/۳۳۹	۱۳۹۷/۱۲/۲۵
۷۱	رحمت آباد	رحمت آباد	زرقان	فارس	۲۲۰/۵۶	۶۰۱	۷/۱۳۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۷۲	باغ صفا	باغ صفا	سر جهان	فارس	۱۰۰۱/۵۶	۵۷۱۴	۶/۵۷۶	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۷۳	توجردی	توجردی	سر جهان	فارس	۷۶۴/۹۲	۳۵۶۰	۷/۳۳۷	۱۴۰۰/۰۴/۰۵
۷۴	سیاخ دارنگون	کدنج	شیراز	فارس	۸۲۳/۷۳	۳۱۴۴	۱۰/۶۷۴	۱۴۰۰/۰۴/۰۵
۷۵	خیرگو	خیرگو	لامرد	فارس	۳۰۴/۷۹	-	۸/۶۱۱	۱۳۹۹/۰۵/۲۹
۷۶	جوزار	مهرنجان	ممسنی	فارس	۵۶۷/۲۲	۱۴۳۰۴	۷/۰۳۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۵
۷۷	قاهان	قاهان	جعفرآباد	قم	۴۶۳/۵۷	-	۲/۹۰۰	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۷۸	فردو	فردو	کهنک	قم	۲۴۰/۸۳	-	۳/۴۸۲	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۷۹	دهبکری	دهبید	بم	کرمان	۱۵۹۳/۴۶	-	۲۱/۲۰۱	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۸۰	اسفندقه	دولت آباد	جیرفت	کرمان	۳۳۸۶/۰۱	-	۱۶/۸۵۰	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۸۱	زمکان	میر آباد	ثلاث باباجانی	کرمانشاه	۴۱۶/۱۹	۳۷۲۹	۶/۰۱۹	۱۳۹۷/۱۲/۱۳
۸۲	دشت ذهاب	کوئیک	سرپل ذهاب	کرمانشاه	۶۵۱/۲۵	-	۱۴/۰۷۹	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۸۳	باوله	باوله	سنقر	کرمانشاه	۷۷۹/۳۲	-	۱۲/۸۸۴	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۸۴	هفدر	مومن آباد	سرخه	سمنان	۶۹۶/۵۶	-	۳/۴۵۸	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۸۵	ممبی	قلعه ممبی	بهمنی	کهگیلویه و بویراحمد	۳۶۰/۴۶	۶۶۰۰	۶/۱۵۰	۱۳۹۹/۱۲/۲۷
۸۶	سپیدار	سپیدار	بویر احمد	کهگیلویه و بویراحمد	۴۳۴/۶۰	۴۹۷۷	۷/۸۰۳	۱۳۹۸/۱۰/۱۴
۸۷	زیلائی	ماشمی	مارگون	کهگیلویه و بویراحمد	۳۳۸/۹۰	۶۱۱۱	۸/۵۷۵	۱۳۹۸/۱۰/۱۴
۸۸	چوکام	چوکام	خمام	گیلان	۵۱/۸۰	-	۱۳/۵۳۳	۱۳۹۹/۰۸/۱۲

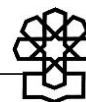

ردیف	بخش	مرکز بخش	شهرستان	تابعیت	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵	تاریخ تصویب
				استان				
۸۹	طاهر گوراب	طاهر گوراب	صومعه سرا	گیلان	۷۷/۵۴	-	۹/۹۷۲	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۹۰	ضیابر	ضیابر	صومعه سرا	گیلان	۱۲۰/۱۲	-	۹/۶۷۳	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۹۱	شیروان	شیروان	بروجرد	لرستان	۳۷۷/۲۷	-	۲۳/۴۹۵	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۹۲	کوهستان	گلعلی آباد	تنکابن	مازندران	۱۰۱۵/۴۵	-	۹/۲۴۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۹۳	دالخانی	گالش محله	رامسر	مازندران	۲۸۵/۷۸	-	۱۰/۰۱۳	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۹۴	زاویه	زاویه	زرندیه	مرکزی	۸۱۰/۴۶	۲۲۱۷	۱۴/۴۹۷	۱۴۰۰/۰۲/۲۶
۹۵	شمیل	شمیل	بندر عباس	هرمزگان	۸۲۵/۸۷	-	۱۷/۹۲۲	۱۳۹۹/۰۹/۲۹
۹۶	حرا	طبل	قشم	هرمزگان	۶۴۴/۹۱	-	۲۴/۴۹۲	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۹۷	شاهنجرین	شاهنجرین	درگزین	همدان	۵۵۱/۰۷	-	۱۴/۳۹۲	۱۳۹۷/۱۲/۱۳
۹۸	ایثار	کرخنگان	مروست	یزد	۴۲۳/۵۷	۴۷۵۰	۲/۵۲۴	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۹۹	چاهک	چاهک	خاتم	یزد	۱۰۷۱/۸۸	۱۷۸۰	۶/۰۵۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۲

مأخذ: همان

جدول ۴. شهرستان‌های ایجاد شده در دولت دوازدهم

ردیف	نام شهرستان	نام مرکز شهرستان	استان	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵			جمعیت غیر ساکن	تاریخ تصویب
						کل	شهری	روستائی		
۱	هوراند	هوراند	آذربایجان شرقی	۹۹۳.۳۹	-	۲۰/۷۰۱	۴۶۵۸	۱۶۰۴۳	-	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۲	چهار برج	چهار برج	آذربایجان غربی	۳۰۸.۵۵	-	۳۰/۰۸۱	۹۴۰۶	۲۰۶۷۵	۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۳	باروق	باروق	آذربایجان غربی	۹۳۰.۸۹	۱۵۳۷	۲۲/۳۸۵	۴۲۲۵	۱۸۱۶۰	۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۴	اصلاندوز	اصلاندوز	اردبیل	۵۹۶.۹۹	-	۳۲/۵۰۶	۶۳۴۸	۲۶۱۵۸	-	۱۳۹۷/۱۲/۰۷
۵	انگوت	انگوت	اردبیل	۱۰۸۲.۶۷	۱۰۵۱۹	۲۰/۴۲۸	۲۶۴۵	۱۷۷۸۳	-	۱۳۹۹/۰۹/۱۸
۶	جرقویه	نیک آباد	اصفهان	۷۹۸۳.۶۰	-	۳۷/۶۰۷	۲۰۲۹۹	۱۷۳۰۸	۰	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۷	ورزنه	ورزنه	اصفهان	۱۹۱۲.۵۶	-	۲۷/۱۰۲	۱۲۷۱۴	۱۴۳۸۸	۰	۱۴۰۰/۰۵/۰۳
۸	هرند	هرند	اصفهان	۱۱۴۱.۶۳	-	۲۳/۸۷۳	۱۰۹۸۵	۱۲۸۸۸	۰	۱۴۰۰/۰۵/۰۳
۹	کوهپایه	کوهپایه	اصفهان	۲۸۹۵.۰۷	-	۲۳/۶۷۶	۱۴۸۵۶	۸۸۲۰	-	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۱۰	چهارباغ	چهارباغ	البرز	۲۲۷.۹۱۴	-	۷۷/۴۰۹	۴۸۱۲۸	۲۸۵۸۱	-	۱۳۹۹/۰۹/۱۸
۱۱	چوار	چوار	ایلام	۱۱۲۸.۲۶	۱۱۳۰۸	۱۰/۵۵۴	۵۸۳۱	۴۷۲۳	-	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۱۲	هلیلان	توحید	ایلام	۷۳۲.۱۷	۹۰۰۰	۱۵/۲۷۶	۲۱۲۸	۱۳۱۴۸	-	۱۳۹۸/۱۰/۱۴
۱۳	خانمیرزا	آلونی	چهارمحال و بختیاری	۸۹۳.۰۰	۸۳۶۴	۵۳/۷۲۸	۵۲۴۸	۴۸۴۸۰	-	۱۳۹۷/۱۲/۰۸
۱۴	گلبهار	گلبهار	خراسان رضوی	۱۱۰۹.۷۸	-	۶۶/۳۲۱	۴۵۲۵۰	۲۱۰۷۱	-	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۱۵	زبرخان	قدمگاه	خراسان رضوی	۱۱۱۲.۶۶	-	۵۶/۶۳۵	۲۶۵۵۰	۳۰۰۸۵	-	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۱۶	ششتمد	ششتمد	خراسان رضوی	۲۹۴۸.۵۳	۳۰۰	۲۴/۲۶۱	۳۱۰۸	۲۱۱۵۳	-	۱۳۹۹/۰۲/۲۴
۱۷	صالح آباد	صالح آباد	خراسان رضوی	۳۰۵۹.۹۶	-	۴۳/۴۲۶	۹۸۸۶	۳۳۵۴۰	-	۱۳۹۷/۰۷/۱۷
۱۸	کوهسرخ	ریوش	خراسان رضوی	۱۷۱۱.۴۷	-	۲۵/۰۱۴	۵۶۸۷	۱۹۳۲۷	-	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۱۹	دزپارت	دهدز	خوزستان	۱۳۵۵.۲۱	۱۵۳۷۹	۱۹/۳۵۱	۵۴۹۰	۱۳۸۶۱	-	۱۴۰۰/۰۴/۲۸
۲۰	کرخه	الوان	خوزستان	۱۴۸۹.۰۹	-	۶۹/۳۳۱	۱۵۶۹۳	۵۳۶۳۸	-	۱۳۹۹/۰۹/۱۸
۲۱	بمپور	بمپور	سیستان و بلوچستان	۳۴۲۸.۲۰	-	۶۰/۵۵۷	۲۴۳۶۴	۳۶۱۹۳	-	۱۳۹۷/۰۸/۱۵
۲۲	تفتان	نوک آباد	سیستان و بلوچستان	۴۷۲۶.۷۴	-	۴۴/۱۷۶	۵۲۶۱	۳۸۹۱۵	-	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۲۳	دشتیاری	نگور	سیستان و بلوچستان	۴۷۷۹.۴۱	-	۷۹/۹۱۱	۱۰۱۵۸	۶۹۷۵۳	-	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۲۴	گلشن	جالق	سیستان و بلوچستان	۴۱۶۴.۰۴	۳۲۵۲	۲۹/۶۲۶	۱۸۰۹۸	۱۱۵۲۸	-	۱۳۹۹/۱۰/۲۰
۲۵	سرباز	سرباز	سیستان و بلوچستان	۵۰۳۸.۰۱	-	۸۹/۱۱۵	۲۰۲۰	۸۷۰۹۵	-	۱۳۹۸/۰۹/۲۰
۲۶	زرآباد	زرآباد	سیستان و بلوچستان	۳۱۱۵.۳۵	-	۲۰/۱۹۷	۴۰۰۳	۱۶۱۹۴	-	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۲۷	لاشار	اسپکه	سیستان و بلوچستان	۲۶۸۳.۴۸	-	۳۵/۱۳۰	۴۷۱۹	۳۰۴۱۱	-	۱۴۰۰/۰۴/۱۵
۲۸	اوز	اوز	فارس	۱۴۸۹.۱۶	۱۰۱۲	۴۰/۷۳۱	۲۲۶۹۳	۱۸۰۳۸	۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۲۹	بختگان	آباد طشک	فارس	۳۴۰۵.۴۳	۱۷۸۳	۳۲/۲۲۴	۷۳۷۹	۲۴۸۴۵	۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵

ردیف	نام شهرستان	نام مرکز شهرستان	استان	مساحت	جمعیت عشایر	جمعیت ۱۳۹۵			جمعیت غیر ساکن	تاریخ تصویب
						کل	شهری	روستائی		
۳۰	بیضاء	بیضاء	فارس	۹۲۴.۰۰	۲۱۴۶	۳۹/۸۸۳	۷۲۵۲	۳۲۶۳۱	۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۳۱	خفر	باب انار	فارس	۱۸۲۱.۰۳	۳۰۴۲	۴۲/۲۶۳	۱۱۳۹۳	۳۰۸۷۰	۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۳۲	زرقان	زرقان	فارس	۸۲۷.۲۴	۶۰۱	۵۶/۱۰۴	۴۱۲۴۶	۱۴۸۵۸	۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۳۳	سرچهان	کره ای	فارس	۲۱۴۹.۶۰	۷۸۷۱	۲۳/۱۲۹	۷۰۸۵	۱۶۰۴۴	-	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۳۴	کوه چنار	قائمیه	فارس	۶۶۹.۴۲	۴۰۵۰	۵۴/۸۲۸	۲۹۸۱۰	۲۵۰۱۸	۰	۱۳۹۸/۰۷/۱۵
۳۵	کپک	کپک	قم	۸۲۸.۵۰	-	۲۰/۵۸۸	۴۸۳۷	۱۵۷۵۱	-	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۳۶	جعفر آباد	جعفریه	قم	۱۱۱۷.۵۲	-	۲۱/۹۶۳	۹۳۸۷	۱۲۵۷۶	-	۱۴۰۰/۰۲/۱۸
۳۷	مارگون	مارگون	کهگیلویه و بویراحمد	۹۵۷.۱۷	۱۳۹۷۳	۱۹/۸۷۶	۳۱۳۵	۱۶۷۴۱	-	۱۳۹۸/۱۰/۱۴
۳۸	خمام	خمام	گیلان	۱۵۵.۳۸	-	۵۴/۸۶۰	۲۰۸۹۷	۳۳۹۶۳	-	۱۳۹۹/۰۸/۱۲
۳۹	درگزین	قروه درگزین	همدان	۷۴۷.۲۳	-	۳۶/۹۹۹	۱۳۶۹۵	۲۳۳۰۴	-	۱۳۹۷/۱۲/۱۳
۴۰	مروست	مروست	یزد	۵۰۵۹.۹۳	-	۱۵/۱۵۰	۹۳۷۹	۵۷۷۱	-	۱۴۰۰/۰۴/۲۸

مأخذ: همان.